

Planprogram

Planens navn	Kommunedelplan for Máze	
Planid	1998002	
Arkivsak		
Vedtatt		
Forslag ved		18.06.2024

Innhold

1	Innledning.....	3
1.1	Bakgrunn for planarbeidet	3
1.2	Krav om konsekvensutredning.....	3
1.3	Formålet med planprogrammet	4
2	Overordnet beskrivelse av planområdet	5
2.1	Planområdets beliggenhet og begrensning.....	5
2.2	Lokalklimatiske forhold.....	8
2.3	Veier og atkomstforhold.....	8
2.4	Teknisk infrastruktur	8
2.5	Samfunnssikkerhet.....	9
2.6	Naturmangfold	9
2.7	Kultur- og naturminner	10
3	Relevante planer, retningslinjer og vedtak.....	11
3.1	Kommuneplanens samfunnsdel	11
3.2	Overordnet arealplan.....	12
3.3	Gjeldende reguleringsplaner	13
3.4	Reguleringsplaner som skal oppheves.....	14
3.5	Andre relevante gjeldende planer, vedtak og prosesser	14
3.6	Relevant pågående planarbeid	14
3.7	Relevante kommunale vedtekter, utredninger og veiledninger.....	14
3.8	Retningslinjer/bestemmelser samt veiledere.	15
4	Hovedtema for rulleringen	17
4.1	Generelle utfordringer	17
4.2	Etablering av arbeidsgrupper	19
5	Verdi og konsekvensvurdering	20
6	Behov for grunnlagsdata og delutredninger.....	22
6.1	Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse)	22
6.2	Temakart	23
7	Opplegg for medvirkning og informasjon	25
7.1	Oppstartsfasen	25
7.2	Planforslagsfasen.....	26
7.3	Offentlig ettersyn	26
7.4	Sluttbehandling	27
7.5	Framdrift.....	27
8	Innspill fra offentlige myndigheter og berørte parter	28

1 Innledning

Planprogrammet utarbeides som følge av at kommunedelplanen for Maze skal rulleres iht. plan- og bygningslovens kap. 11. Kommuneplan.

Forslagsstiller for kommunedelplanen er Kautokeino kommune.

Planprogrammet er utarbeidet med bistand fra HRP AS. Også det videre planarbeidet vil utarbeides med bistand fra HRP AS v/Thor-Arthur Didriksen.

1.1 Bakgrunn for planarbeidet

Kautokeino kommune har vedtatt igangsetting av arbeidet med å rullere kommunedelplanen for Maze.

Gjeldende kommunedelplan fra 1993 er i dag dårlig egnet som et overordnet styringsverktøy for framtidig arealbruk i Máze. Hensikten med rulleringen er å oppgradere kommunedelplanen på områder hvor dette anses nødvendig slik at planen på en best mulig måte blir et tjenlig verktøy for å løse de arealbruksmessige utfordringene kommunen vil stå ovenfor i tiden framover.

Første del av dette arbeidet har vært utarbeidelse av forslag til planprogram. Dette forslaget har vært ute på høring til berørte myndigheter og interesseorganisasjoner. Parallelt med at forslag til planprogram var sendt ut på høring ble også varsel om oppstart av arbeidet med å rullere kommunedelplanen kunngjort og sendt ut.

Når endelig planprogram fastsettes av Kautokeino kommune, vil det danne grunnlaget for det videre planarbeidet.

1.2 Krav om konsekvensutredning

Kautokeino kommune har i samråd med HRP AS vurdert tiltaket opp mot forskrift om konsekvensutredning.

§ 6 i forskrift om konsekvensutredninger angir planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes og ha planprogram eller melding. Her framkommer det at kommuneplanens arealdel etter plan- og bygningslovens § 11-5 alltid skal konsekvensutredes og ha planprogram eller melding.

Det framkommer av Kommunal- og moderniseringsdepartementets veileder til Konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven kap. 1.4.1.1 (andre avsnitt) at «*med kommuneplanens arealdel menes her både kommuneplanens arealdel som gjelder hele kommunen, og kommunedelplaner for areal som gjelder avgrensede deler av kommunen. Kravet om konsekvensutredning omfatter imidlertid kun de delene av*

kommuneplanen som fastsetter rammer for framtidig utbygging og som samtidig innebærer endringer av gjeldende plan, jf. forskriften § 18 annet ledd. De delene av kommuneplanen hvor gjeldende arealbruk videreføres uten endringer, omfattes ikke av krav om konsekvensutredning».

Det konkluderes med at planarbeidet utløser krav til konsekvensutredning.

1.3 Formålet med planprogrammet

Som tidligere avklart innebærer rulleringen av kommunedelplanen for Máze at det må utarbeides konsekvensutredning.

I konsekvensutredningen skal både nye «utbyggingsområder» og utvidelser av eksisterende «utbyggingsområder» inngå. Utredningen skal tilpasses plannivået, og hva som er beslutningsrelevant informasjon. Utbyggingsområder som inngår i vedtatte reguleringsplaner forutsettes som oftest ikke konsekvensutredet, selv om disse strider mot gjeldende kommunedelplan. Hensikten med utredningen er derfor å få beslutningsgrunnlag til å avgjøre om et nytt utbyggingsområde skal inngå i kommuneplanen, og i tilfelle på hvilke vilkår.

Konsekvensutredningen innledes med at det utarbeides et planprogram. Selve planprogrammet er en plan for planarbeidet, og skal sikre at berørte parter, interesser og myndigheter har mulighet for å påvirke hvordan planprosessen legges opp allerede i en innledende fase.

Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, behovet for utredninger og planprosessen med opplegg for medvirkning. Forslag til planprogram skal sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn i minimum seks uker.

Planprogrammet skal:

- Avklare rammer og premisser for planarbeidet.
- Redegjøre for overordnede planer og retningslinjer.
- Beskrive utbyggingsalternativer som vil bli vurdert.
- Redegjøre for de utredninger det er behov for i videre planarbeid med tanke på å synliggjøre hvilke konsekvenser tiltaket medfører.
- Beskrive opplegg for medvirkning og informasjon.

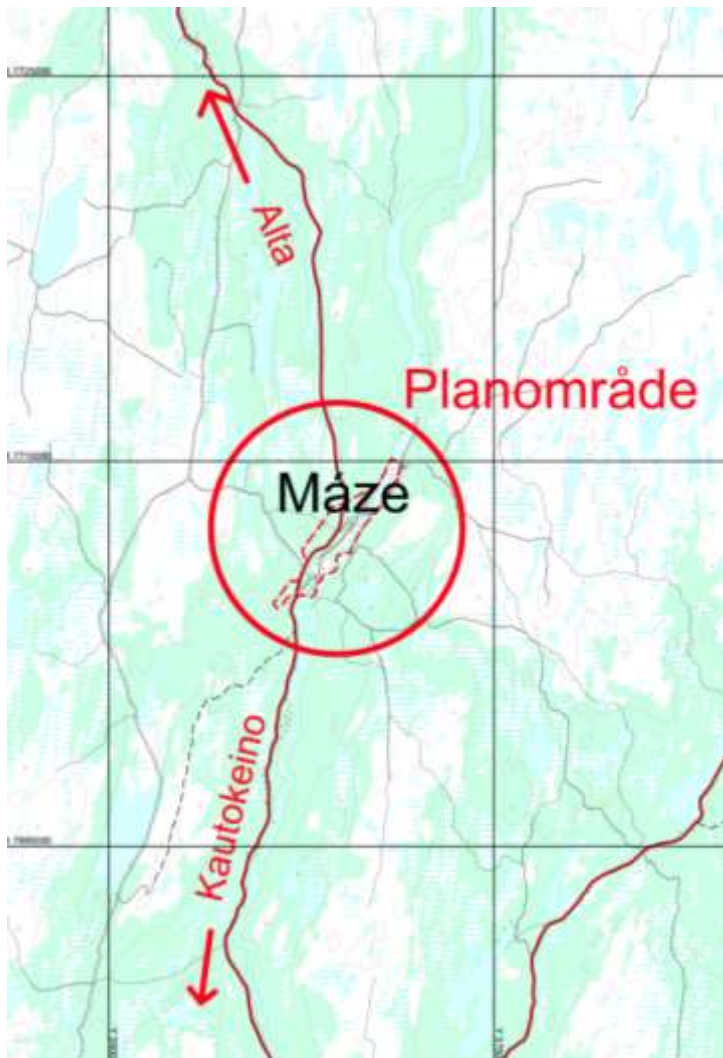
Endelig planprogram vil, etter eventuelle endringer, fastsettes av kommunestyret. Det er ikke anledning til å påklage fastsatt planprogram.

2 Overordnet beskrivelse av planområdet

2.1 Planområdets beliggenhet og begrensning

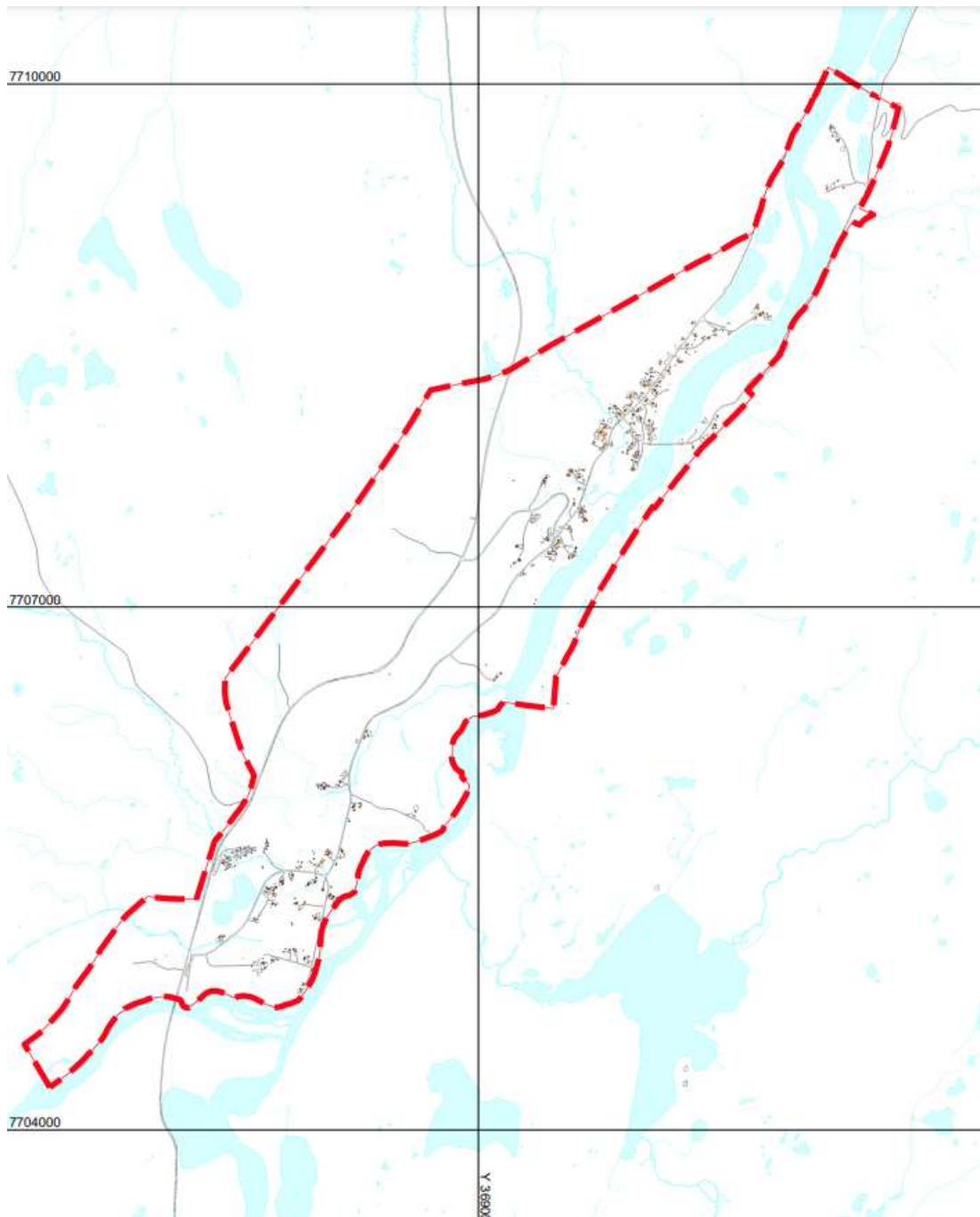
Máze er ei bygd i Kautokeino kommune, Finnmark som ligger ved Kautokeinoelva omtrent midtveis mellom Kautokeino og Alta. Stedsnavnet er avledet av navnet på elva Mázejohkka, som betyr «elva som bukker seg».

Máze var kirkested fra 1600-tallet. Det er samisk bosetning, og bygda har et samisk kunstmuseum.

Figur 1. Oversiktskart.

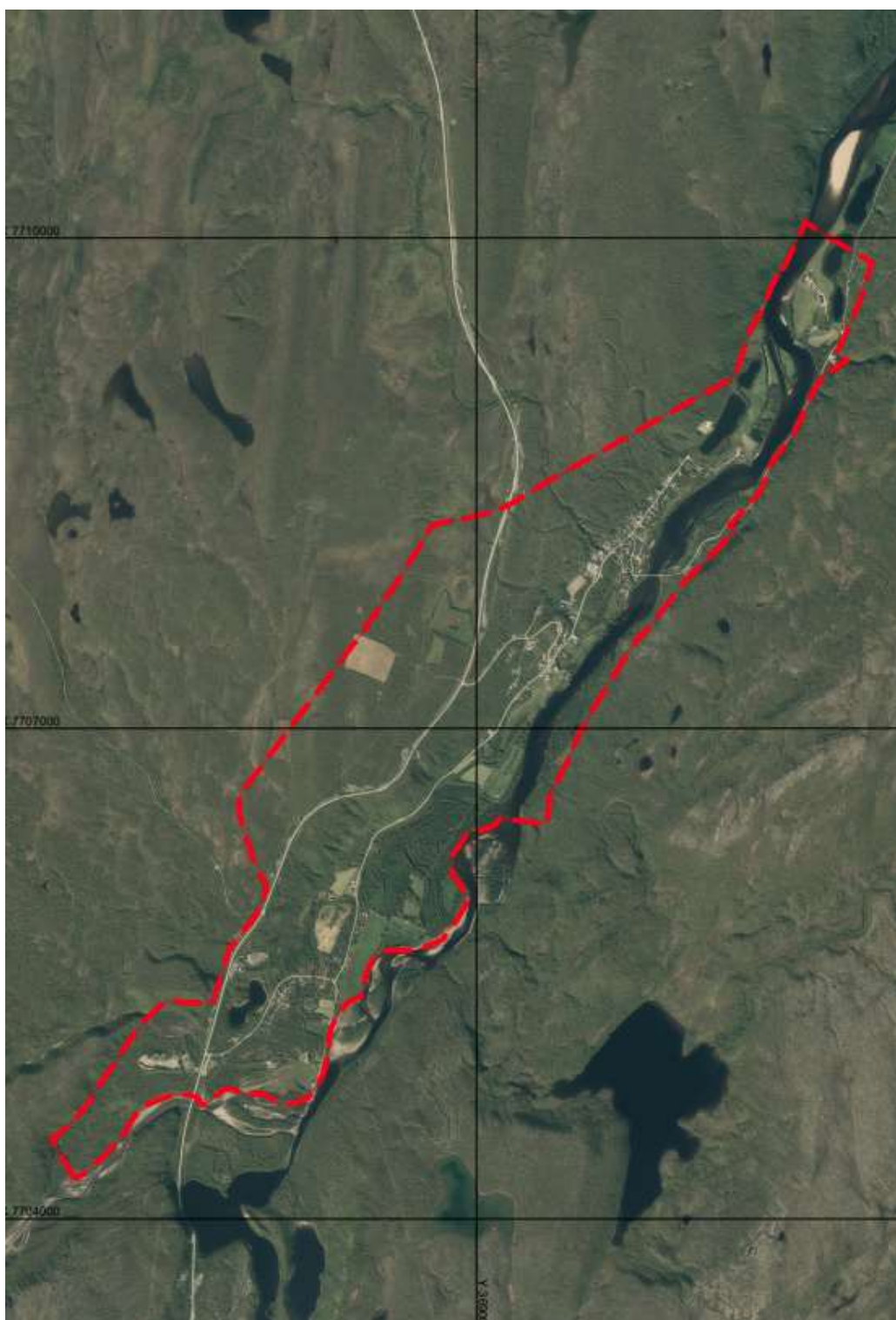
Planområdet er lokalisert ca. 61,5 km nord for Kautokeino (kjøreavstand langs E45), og ca. 70,9 km sør for Alta. Planområdet utgjør et areal på ca. 6.5 km². Planområdets avgrensning er merket med rød stiplet linje på figur 2.

Figur 2. Kartutsnitt - viser kommunedelplanens avgrensning.

Bygda ble, som de fleste andre bygder i Finnmark, brent av tyskerne i 1944. Videre ble området foreslått neddemt i de første utbyggingsplanene for Alta-Kautokeino-vassdraget, men ble i stedet varig vernet i 1973.

Máze er i dag sjekkpunkter både i Finnmarksløpet og i sykkelrittet Offroad Finnmark.

Figur 3. Ortofoto - viser kommunedelplanens avgrensning.

2.2 Lokalklimatiske forhold

Kautokeino kommune, med sin beliggenhet i Indre Finnmark, er et av landets mest nedbørfattige områder, med subarktisk klima. Området kjennetegnes av stabile kalde vintre og relativt varme somre.

2.3 Veier og atkomstforhold

Kjøreatkomst

Planområdet er lokalisert nær eksisterende veier. Videre vil atkomst med bil til planområdet skje fra E45 som har standard som stamvei.

Fotgjengere, syklist og kollektiv

Det er ikke etablert gang- og sykkelveier i eller i umiddelbar nærhet til planområdet.

Det er bussforbindelse mellom Kautokeino og Alta som også inkluderer Máze.

2.4 Teknisk infrastruktur

Strøm

Området ligger innenfor Ymbers konsesjonsområde.

Vannforsyning og avløpssystem

Bygda forsynes med drikkevann fra Máze vannverk, og vannet hentes fra en grunnvannskilde. Kautokeino kommunes overordnede mål mht. vannforsyning er at «Kautokeino kommune skal sørge for at befolkningen og næringsliv, som er tilknyttet kommunale vannverk, skal være sikret leveranse av nok og godt vann til enhver tid» (jf. Hovedplan vann og avløp 2022-2034).

Videre er avløpssystemet for rensedistrikt Máze (195 pe) et kjemisk renseanlegg, type Wallax W40. Utslippsstedet fra renseanlegget er Kautokeinoelva. Kautokeino kommunes overordnede mål mht. avløpshåndtering er at «Kautokeino kommune skal effektivt ta hånd om avløpsvann slik at miljøskade og sjenerende forhold ikke oppstår» (jf. Hovedplan vann og avløp 2022-2034).

Varme

Det er ikke bygd ut fjernvarme i området.

2.5 Samfunnssikkerhet

NVE har utarbeidet flomsonekart for 10-, 100-, 200- og 500-årsflom for Kautokeinoelva ved Maze, fra utløpet av Mazejohka ned til Fielbmádievvá. Dette er en strekning på ca. 6,5 km. Grunnlaget for flomsonekartene er flomberegninger og vannlinjeberegninger. Allerede ved en 10-årsflom vil store områder langs elva oversvømmes i dette området. Det i hovedsak krattskog, utmark og dyrka mark som vil bli oversvømt, men også turistvirksomheten ved Heavvogurra vil få problemer. Heaikkašboldni vil være vanskelig tilgjengelig og Sloahttadearbmi vil være oversvømt. Det vil stå mye vann inn i bekkesystemene i Badje- Máze, og noen hus vil bli rammet/oversvømt.

Med grunnlag i flomsonekartet, må det innarbeides bestemmelser for byggehøyder for det kartlagte området i forbindelse med rulleringen av kommunedelplanen.

2.6 Naturmangfold

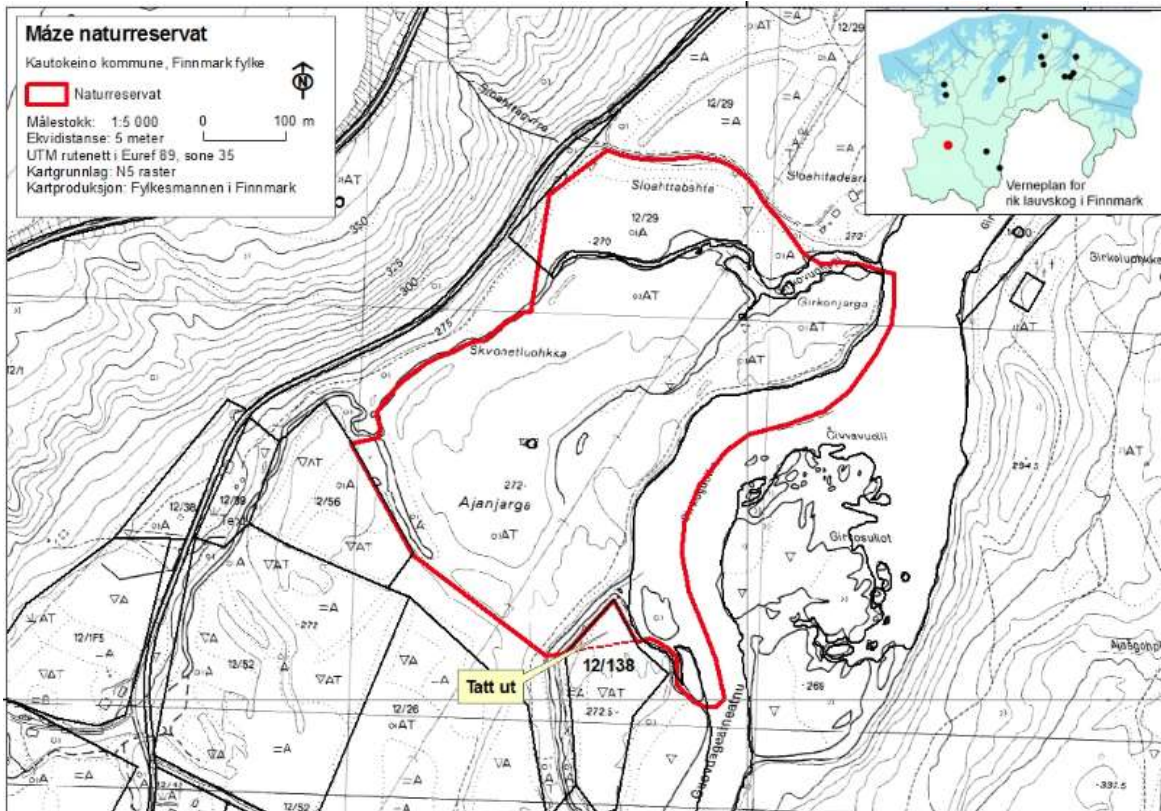
I Miljødirektoratets Naturbase er det registrert viktige naturtyper tilknytning til planområdet.

Maze naturreservat (se figur 4) inngår i verneplan for edelløvsog/rike løvskoger. Naturreservatet omfatter ei lav, flompåvirket halvøy i Kautokeinoelva, Ájanjárga, Området har velutviklet vierskog med grønnvier som dominant art, men også med bjørk, hegg, setervier og rogn i treskiktet. Stedvis er innslaget av hegg stort. Verneformålet er å bevare et tilnærmet urørt lauvskogområde.

Kautokeinovassdraget er varig verna i verneplan 1. Vernet gjelder vannstrengen og et belte på inntil 100m langs denne, samt andre deler av nedbørsfeltet med dokumentert verneverdi. Det ble videre utarbeidet en flerbruksplan for Kautokeino-/Altavassdraget i 1993, og den delte vassdraget inn i ulike forvaltningssoner ut fra verneverdien, med retningslinjer for mulige tiltak.

Det er også registret rødlistearter innenfor planområdet. Blant annet er arten lappsanger (*Phylloscopus borealis*), klassifisert som sterkt truet (EN) i Norsk rødliste for arter 2021. Hekkebestanden ble i 2015 anslått til 30–200 individer i Norge (Troms og Finnmark).

Videre er all skog i Kautokeino kommune verneskog. Dette betyr ikke at skogen er vernet, men viser til skogens vernefunksjon som le mot vær og vind for bebyggelse og dyrket mark, vern mot erosjon, sandflukt og lignende.

Figur 4. Maze naturreservat. Kartet er hentet fra Naturbases faktaark.

2.7 Kultur- og naturminner

Det er flere kjente kulturminner i området. Kjente, automatisk fredete kulturminner og områder som er formelt fredet finnes i NordAtlas og i Askeladden, som er kulturminneforvaltningens sider på nett.

3 Relevante planer, retningslinjer og vedtak

Kapittelet omfatter planer og andre føringer som legges til grunn for det videre planarbeidet.

3.1 Kommuneplanens samfunnsdel

Gjeldende kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt i kommunestyret 23.03.2017.

Kautokeino kommunes visjon er Kautokeino – Veiviseren i Sápmi. Videre har Kautokeino kommune et hovedmål som er formulert med utgangspunkt i ovennevnte visjon: «*Kautokeino skal være et attraktivt samisk samfunn, både for innbyggere og næringsliv*». Dette hovedmålet peker på den samiske kulturen som en viktig bærebjelke og berikelse for kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel peker på seks samfunnsområder det skal fokuseres spesielt på i kommende planperiode. Nedenfor er disse seks samfunnsområdene listet opp. Videre er det lagt til noen utvalgte mål og retningslinjer i tilknytning til de samfunnsområder som vurderes som mest aktuell i en overordnet arealplanprosess for Máze.

1. Areal og miljø

Mål og retningslinjer framkommer av kommuneplanens samfunnsdel, men her nevnes bl.a. at:

- ✓ Det igangsettes tiltak for å øke bolyst og kartlegge befolkningens ønsker for å bli og etablere seg i kommunen.
- ✓ Kommunen skal bidra til å sikre naturgrunnet for reindriftsnæringen i Kautokeino.
- ✓ Produktive jord- og skogbruksarealer skal skjermes mot nedbygging.
- ✓ Hensynet til ulike verneverdier og naturens mangfold skal ivaretas i størst mulig grad.
- ✓ Utbyggingsområder skal lokaliseres og planlegges slik at de bl.a. bidrar til levende bygder i kommunen.
- ✓ Kommunen skal sammen med offentlige og private aktører bidra til at det er god tilgang på lokaler og arealer til næringsvirksomhet.

2. Barnehage, skole og utdanning

Det er i dag både skole og barnehage i Máze. Mål og retningslinjer framkommer av kommuneplanens samfunnsdel.

3. Helse og velferd

Mål og retningslinjer framkommer av kommuneplanens samfunnsdel.

4. Kultur og fritid

Mål og retningslinjer framkommer av kommuneplanens samfunnsdel.

5. Næringsutvikling og verdiskaping

Mesteparten av arealet i kommunen er i bruk til reinbeite. Ny infrastruktur og andre

naturbaserte næringer forutsetter imidlertid også tilgang på arealer. Blant annet gjelder dette ulike utmarksnæringer, landbruk, reiseliv, råstoffutvinning mm. Vellykket næringsutvikling setter derfor høye krav til dialog, samarbeid og avtaler. Mål og retningslinjer framkommer av kommuneplanens samfunnsdel, men her nevnes bl.a. at:

- ✓ Kommunen skal være pådriver for å få etablert et opplevelsessenter i Maze.
- ✓ Kommunen skal gjennom strategisk næringsutviklingsarbeid bidra til å sikre at reindriftsnæringen har nødvendige rammebetingelser.
- ✓ Kommunen skal jobbe for at det etableres arbeidsplasser som lar seg kombinere med reindriftens behov for sesongarbeidskraft.
- ✓ Kommunen skal drive strategisk næringsutviklingsarbeid, med fokus på følgende bransjer:
 1. Råstoffutvinning
 2. Kultur og reiseliv
 3. Eksklusive nisjeprodukter
 4. Offentlig sektor, herunder forskning og undervisning
- ✓ Utvinning av råstoff og andre naturressurser i Kautokeino skal eventuelt skje på kommunens egne premisser.

6. Kommuneorganisasjonen

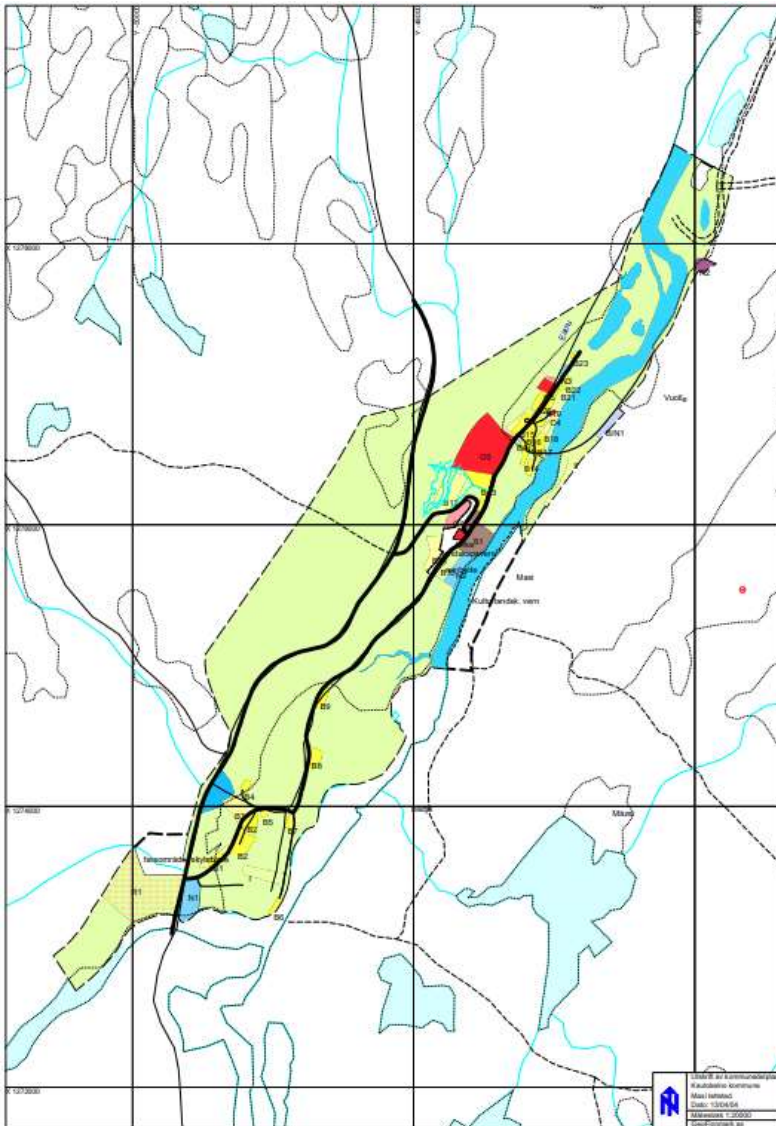
Mål og retningslinjer framkommer av kommuneplanens samfunnsdel.

3.2 Overordnet arealplan

Overordnet arealplan i Kautokeino kommune er kommuneplanens arealdel 2017 – 2030, vedtatt i kommunestyret 23.03.2017.

Gjennom prosessen med arealdelen ble det bestemt at gjeldende gamle kommunedelplan for Maze skal fortsette å gjelde der den ikke overlappes av senere vedtatt plan/kommuneplanens arealdel.

Gjeldende plan er dermed kommunedelplan for Máze (fra 1993, se figur 5).

Figur 5. Gjeldende kommunedelplan for Maze.

3.3 Gjeldende reguleringsplaner

Følgende gjeldende reguleringsplaner innenfor planområdet tenkes videreført:

1987002 – Reguleringsplan for Øvre Maze Inggasaivva

1996001 – Reguleringsplan for Maze turistsenter

1996002 – Reguleringsplan for Fv1 Øvre Maze – Heavvogurra

1999001 – Reguleringsplan for Fv1 Maze, Rovvejohka – Ruogojavri

2007003 – Reguleringsplan for Maze skytebane

Reguleringsplanen for Maze skytebane ligger delvis utenfor planavgrensningen til kommunedelplanen, men også denne reguleringsplanen skal fortsatt være gjeldende.

3.4 Reguleringsplaner som skal oppheves

Følgende gjeldende reguleringsplaner innenfor planområdet tenkes opphevet gjennom utarbeidelse av en ny kommunedelplan for Máze:

1977001 – Reguleringsplan for nedre Maze

1978001 – Reguleringsplan for øvre Maze

Reguleringsplan for Masi – Saivadiévva (1988)

Bakgrunnen for at ovennevnte reguleringsplaner oppheves er at de vurderes som utdaterte og vanskelige å forholde seg til. En oppheving av disse planene ventes derfor å medføre en forenkling av prosessen for utvikling av nye områder. En oppheving av reguleringsplanene ventes videre å gjøre det lettere å tilpasse seg endrede behov og ønsker fra samfunnet, og bidra til en mer dynamisk og tilpasningsdyktig utvikling. Disse gamle reguleringsplanene tar heller ikke hensyn til dagens miljøkrav.

3.5 Andre relevante gjeldende planer, vedtak og prosesser

Kautokeino kommune har gjennomført en prosess som innebærer at det eksisterende snøskuterløypenettet i Kautokeino kommune er tatt opp til ny revisjon og fastsatt på nytt. Det presiseres at Máze som andre steder i Kautokeino kommune er noe spesielle mht. snøskuterbruk da aktuelle snøskuterløyper i området starter i selve tettstedet, noe som bl.a. gir et potensial mht. reiselivsbransjen.

Ingen andre planer anses som særskilt relevant.

3.6 Relevant pågående planarbeid

Det foregår to andre planprosesser i nærområdet:

Habátjávri FB2 - fritidsbebyggelse med totalt 20 tomter

Biggeskáidi FB3 - fritidsbebyggelse med totalt 10 tomter.

3.7 Relevante kommunale vedtekter, utredninger og veiledninger

Følgende kommunale vedtak, utredninger, veiledninger m.m. vurderes som relevante:

- Kartlagte og verdsatte friluftslivsområder i Kautokeino kommune. Dette prosjektet anbefaler at kartet skal oppdateres i forbindelse med rullering av arealplanen, og i tillegg fortløpende for mindre oppdateringer og feilrettinger. I og med at rulleringen av kommunedelplanen for Maze er en overordnet arealplan, gjelder denne anbefalingen også i denne prosessen.
- Klima og energiplan 2011.

3.8 Retningslinjer/bestemmelser samt veiledere.

Følgende retningslinjer/bestemmelser og veiledere anses som relevant:

- Veileder: Kommuneplanens arealdel_ 2022.
- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023, vedtatt ved kongelig resolusjon 14. mai 2019.
- Konsekvensutredning av kommuneplanens arealdel (2012)
- Veileder om barn og unge i plan og byggesak (2021)
- Reindrift og plan- og bygningsloven (2021)
- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging
- Sametingets planveileder.
- Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag, T-1078.
- Konsekvensutredninger for planer etter plan og bygningsloven, utgitt av kommunal og moderniseringsdepartementet februar 2020.
- Miljødirektoratets veileder Konsekvensutredninger for klima og miljø (M-1941).
- DSB veileder- 2017 Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging. Metode for risiko- og sårbarhetsanalyse i planleggingen.
- Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging T-1442.
- Miljødirektoratets veileder til retningslinjen, M-2061 for behandling av støy i arealplanlegging
- Kulturdepartementets veileder for planlegging av skytebaner.
- Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning.
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen.

- Rundskriv: Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis.
- Nasjonale mål for vann og helse, ligger protokollen for vann og helse som er en internasjonal avtale, med bakgrunn i FNs vannkonvensjon av 1992.

4 Hovedtema for rulleringen

4.1 Generelle utfordringer

Det vil være en rekke generelle utfordringer som trekkes inn i planprosessen:

- Forutsigbarhet i arealforvaltningen
- Langsiktighet i arealforvaltningen
- Arealøkonomisering framfor å ta i bruk urørte naturområder
- Avklare interesse motsetninger
- Ivareta natur og kulturverdier
- Bevare og styrke naturmangfoldet
- Oversiktlig beslutningsgrunnlag
- Enklere og raskere behandling av plan- og byggesaker

Figur 6. Reindriftnæringa er sentral i Kautokeino kommune. Foto: Thor-Arthur Didriksen©.

Tema for rulleringen

Per i dag har ikke Kautokeino kommune vedtatt noen konkrete føringer for planprosessen. Samtidig gir gjeldende kommuneplanens samfunnsdel klare føringer som er relevante i rulleringen av kommunedelplanen for Máze. Det vises til planprogrammets kap. 3.1 som kommer inn på disse føringene, og det presiseres at flere av disse føringene ligger nært opp mot de generelle utfordringene som er nevnt innledningsvis i dette kapittelet.

Spesielt er føringer tilknyttet samfunnsområdene «Areal og miljø» samt «Næringsutvikling og verdiskaping» relevante i denne kommunedelplanprosessen.

En av de mest konkrete føringene fra samfunnsdelen er at kommunen skal være pådriver for å få etablert et opplevelsessenter i Máze.

Øvrige innspill for rulleringen

Det presiseres at arbeidet med å rullere kommuneplanens samfunnsdel er godt i gang, og at det har bl.a. vært folkemøte i Máze for å drøfte arealstrategi i anledning kommuneplanens samfunnsdel. Følgende innspill vil bli vurdert i den videre prosessen ved rulleringen av kommunedelplanen:

- ✓ Tilrettelegge for arealer og tomt(er) for næring, industri og offentlig tjenesteyting.
- ✓ Tilrettelegge for arealer og tomt(er) for bolig.
- ✓ Sette av arealer til virksomheter som tilbyr overnatting, møteplasser (kafe/bakeri) etc.
- ✓ Utvikling av utmarksturisme.
- ✓ Legge til rette for leirskole, språksenter.
- ✓ Legge til rette for offentlige arbeidsplasser i Máze, f.eks. Ovddos.
- ✓ Bedret logistikk – all tungtrafikk går forbi Máze på E45.
- ✓ Hindre at Máze blir ei hyttebygd.
- ✓ Jobbe for å åpne opp kulturlandskapet. Felle trær, lage turstier, lage samleplasser, badeplasser og fiskeplasser. Utmarka i Máze skal kunne brukes.

Temaer som foreslås utelatt i planprosessen

Det anbefales videre at følgende emner, inntil videre, skal utelates i planprosessen:

- Relativt nylig regulerte områder.
- Fritidsbebyggelse. Dette fordi sammenblanding av hhv. næring og fritidsbebyggelse samt bolig og fritidsbebyggelse erfaringsmessig kan medføre arealbrukskonflikter som Kautokeino kommune ønsker å unngå. Det foregår videre to andre planprosesser i nærområdet (Habátjávri FB2) og Biggeskáidi FB3, og gjennom disse planprosessene ønskes det åpnet for totalt 30 nye tomter. Ovennevnte planprosesser er for øvrig i tråd med kommuneplanens arealdel.

Reguleringsplaner og andre vedtak som er truffet etter at gjeldende kommunedelplan ble vedtatt innarbeides i planforslaget. Det samme gjelder områder med nye data om bl.a. fare og støy hvor bruk av hensynssoner må vurderes.

4.2 Etablering av arbeidsgruppe

Det foreslås at spesielle temaer skal tillegges spesiell vekt i prosessen. Derfor foreslås det etablert en arbeidsgruppe som skal jobbe med konkrete, relevante temaer i tilknytning til planprosessen. Det har tidligere vært vurdert 2 arbeidsgrupper, men med et begrenset antall tilgjengelige deltakere foreslås det nå kun en arbeidsgruppe. Arbeidsgruppen skal fokusere spesielt på følgende temaer:

- Utbygging – boliger samt næring/industri, herunder reindrift og tradisjonelle samiske utmarksnæringer og naturbasert turisme. Vurderinger tilknyttet kommunalteknikk, infrastruktur og samfunnsikkerhet tilknyttes denne arbeidsgruppa.
- Miljø- og grønne interesser, herunder naturmangfold, friluftsliv og kulturminner.

Det bør gjennomføres flere arbeidsmøter. Videre bør arbeidsgruppens deltakere være sentrale i de befaringer som skal gjennomføres i planprosessen. Sluttrapporten fra arbeidsgruppen blir relevante bidrag i planprosessen.

5 Verdi og konsekvensvurdering

For nye utbyggingsområder skal det lages en verdi- og konsekvensutredning, jf. Forskrift om konsekvensutredning av 26.juni 2009. For hvert av områdene i arealplanen hvor det er foreslått endring i arealbruken, skal det gjennomføres en forenklet verdivurdering. Dette medfører at både nye utbyggingsområder og endringer i eksisterende utbyggingsområder skal inngå i verdivurderingen. Utredningen skal tilpasses plannivået, og hva som er beslutningsrelevant informasjon.

Utbyggingsområder som inngår i vedtatte reguleringsplaner forutsettes ikke konsekvensutredet, selv om disse strider mot gjeldende kommunedelplan. Hensikten med utredningen er å få beslutningsgrunnlag til å avgjøre om et nytt utbyggingsområde skal inngå i kommuneplanen, og i tilfelle på hvilke vilkår.

Med utgangspunkt i verdivurderingen og en vurdering av konfliktene til endring av arealbruken skal konsekvensene vurderes. Vurderingen av verdi og konsekvenser skal baseres på kjente registreringer, faglig skjønn, befaringer i de ulike områdene og andre kjente opplysninger.

I denne forenklete verdi- og konsekvensvurderingen for kommunedelplanen skal følgende tema vurderes:

Miljø og naturressurser:	Samfunn:
<ul style="list-style-type: none">✓ Økosystemer✓ Nasjonalt og internasjonalt fastsatte miljømål✓ Naturverdier og naturmangfold jf. Naturmangfoldloven✓ Kulturminner, kulturmiljø✓ Friluftsliv✓ Støy✓ Forurensning utover støy✓ Landskap✓ Reindrift✓ Jord- og skogressurser✓ Vannressurser✓ Vannmiljø jf. vannforskriften✓ Andre miljø- og naturkonsekvenser	<ul style="list-style-type: none">✓ Samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv✓ Utmarksbruk og friluftsliv✓ Barn og unge✓ Samfunnssikkerhet✓ Infrastruktur og kommunale tjenester✓ Næringsliv og sysselsetting✓ Transportbehov, energibruk✓ Annet

Figur 5-1: Aktuelle tema i konsekvensutredningen

Disse temaene skal vurderes med en kortfattet beskrivelse og en sammenfatning etter en firedelt skala. For hvert enkelt område skal det vurderes hvor verdifullt området er for hvert tema. Deretter skal konsekvensene ved den foreslåtte arealbruken vurderes. Følgende skal benyttes ved vurderingen av områdene.

Verdivurdering: Verdien vises med 1 til 4 stjerner: * Liten verdi ** Middels verdi *** Stor verdi **** Svært stor verdi	Konsekvensvurdering: Konfliktgraden vurderes fra -4 til +4: -1 små negative konsekvenser -2 middels negative konsekvenser -3 store negative konsekvenser -4 svært store negative konsekvenser 0 ingen konsekvenser +1 små positive konsekvenser +2 middels positive konsekvenser +3 store positive konsekvenser +4 svært store positive konsekvenser
---	---

Figur 5-2: Verdi- og konsekvensmatrise

I de tilfeller hvor det ikke er mulig å vurdere verdier eller konsekvensene skal det heller ikke føres opp noen vurdering.

Intensjonen er at denne framstillingen, sammen med tekstdelen i planen, skal tilfredsstille kravene i forskrift om konsekvensutredninger.

Presiseringer vedr. nasjonalt og internasjonalt fastsatte miljømål:

Norge har forpliktet seg til å redusere de nasjonale klimagassutslippene med 55 % innen 2030, og være et lavutslippssamfunn innen 2050. Med utgangspunkt i nasjonalt og internasjonalt fastsatte miljømål skal kommunedelplanprosessens klimahensyn gjennom reduksjon av klimagassutslipp og tilpasning til forventede klimaendringer ses på som en del av arbeidet med verdi og konsekvensutredningen for temaet nasjonalt og internasjonalt fastsatte miljømål. Det skal gjennom arbeidet redegjøres for hvilken måte planforslaget tilpasser seg de forventede klimaendringene, og foreslå hvilke tiltak og løsninger som tar hensyn til nåværende og framtidige klimaendringer. Evt. avbøtende tiltak må vurderes.

Presiseringer vedr. friluftsliv:

Det ligger flere friluftslivsområder kartlagt og verdisatt i 2018 i og rundt Máze. Det er i prosjektet med kartlegging og verdisetting av friluftsområder anbefalt at friluftslivskartet skal oppdateres i forbindelse med rullering av arealdelen, og kommunedelplanen er overordnet planprosess som likestilles med arealdelen. Det presiseres at friluftskartleggingen skal oppdateres i forbindelse med kommunedelplanprosessen, og at dette ses på som en del av arbeidet med verdi og konsekvensutredningen for tema friluftsliv.

6 Behov for grunnlagsdata og delutredninger

6.1 Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse)

Det skal gjennomføres en overordnet ROS-analyse. Hensikten med denne er å avdekke om tiltak i planen medfører endringer av risiko for mennesker eller omgivelser. I ROS-analysen skal det tas utgangspunkt i oversiktsanalysen i veileder fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, samt kommunens sjekklister for farer og uønskede hendelser.

Analysen tar kun utgangspunkt i ting som man forventer kan skje i fremtiden.

Følgende momenter skal vurderes spesielt i tilknytning til selve ROS-analysen:

- Flom og erosjon
Deler planområdet kunne er flomutsatt jf. flomsonekart utarbeidet av NVE. Dette medfører økt sannsynlighet for at uønskede hendelser i tilknytning til flom og erosjon kan oppstå. Videre skal det vurderes hvorvidt elvekantene langs Kautokeinoelva i og i umiddelbar nærhet av planområdet er utsatt for erosjon under vårflo og isgang.
 - ✓ Flomfaren i utbyggingsområder skal kartlegges, og da spesielt potensielle nye utbyggingsområder samt (herunder utvidelser av eksisterende utbyggingsområder) innenfor planområdet. Kartleggingen skal skje med utgangspunkt kjent og tilgjengelig informasjon, og da spesielt gjeldende flomsonekart. Flomfaren i området skal ses i sammenheng med faren for erosjon.
 - ✓ Notat skal utarbeides av faglig kompetent personell.
 - ✓ Med grunnlag i flomsonekartet, skal det innarbeides bestemmelser for byggehøyder for det kartlagte området gjennom rulleringen av kommunedelplanen for Máze.
 - ✓ Dersom det vurderes som nødvendig med avbøtende tiltak skal disse beskrives i rapporten. Flomsonekartet kan også brukes til å planlegge beredskaps- og sikringstiltak som evakuering, flomsikring osv.
- Skredfare:
NVEs karttjenester viser at det finnes rasutsatte områder innenfor planområdet. Potensielle skredhendelser skal vurderes særskilt opp mot aktuelle utbyggingsområder, herunder evt. infrastrukturtiltak. NVEs karttjenester samt maler for kartlegging av skredfare i bratt terreng legges til grunn for arbeidet.
- Trafikk
Det er ikke etablert gang- og sykkelveger i eller i umiddelbar nærhet til planområdet, og det har ikke vært stilt krav til opparbeidelse av gang/sykkelveg eller fortau. Samtidig vil trafikale forhold tilknyttet aktiviteten i området være en sentral del av planprosessen og ROS-arbeidet, også på overordnet nivå. Som tidligere nevnt er det spesielt for Kautokeino kommune (herunder Máze) at aktuelle

snøskuterløyper i området starter i selve tettstedet, noe som kan gi trafikale utfordringer.

- ✓ Det skal utarbeides et eget trafikknøtt knyttet til trafikale forhold som følge av eksisterende trafikforhold samt foreslåtte utbyggingsområder (herunder utvidelser av eksisterende utbyggingsområder) innenfor planområdet. Trafikknøttet skal ligge til grunn for ROS-analysen mht. trafikk, og nøttet skal ta for seg:
 - Forventet trafikk til og fra planområdet skal vurderes, også sett opp mot forventede, framtidige trafikk tall for E45.
 - Vurdering av behov for etablering av gang- og sykkelveg innenfor planområdet skal inngå som en del av utredningen.
 - Vurdering av trafikksikkerhet, herunder adkomstforhold til utbyggingsområder, forholdet til myke trafikanter (spesielt barn og unge) og hensynet til bosetningen i området.
 - Snøskuterbruken i og i tilknytning til planområdet skal utredes mot øvrige trafikale forhold, herunder trafikksikkerhet.
 - Aktuelle parkeringsbehov skal vurderes, herunder parkeringsareal til framtidig(e) utfartsparkering(er).
 - Overordnede føringer for kunde- varetransportløsning skal legges til grunn for arbeidet.
- Støy
 - Det skal utarbeides eget støynøtt hvor det skal kartlegges hvilke støykilder som finnes i tilknytning til eksisterende og planlagte utbyggingsområder. Dette inkluderer støy fra biltrafikk (også tungtransport) ved E45, snøskutertrafikk gjennom eller i nærheten av planområdet i vinterhalvåret samt framtidig tungtrafikk innenfor planområdet.
 - ✓ Konsekvenser som følge av støy skal spesielt vurderes i forhold til nærliggende boliger. Evt. nattetøy vil være et særlig viktig tema. T-1442 Retningslinje for støy i arealplanlegging skal legges til grunn.
 - ✓ Det skal det utarbeides støysonekart for det aktuelle influensområdet og synliggjøres hvor stor del av tiden/hvor ofte berørte områder blir utsatt for støynivå over den anbefalte grensen.
 - ✓ Eventuelle forslag til avbøtende tiltak skal vurderes, og må ses i sammenheng med tilsvarende tema i ROS-analysen.

Det forutsettes at detaljerte ROS-analyser gjennomføres på reguleringsplan-/tiltaksnivå med sikte på å etablere planløsninger/bestemmelser som ivaretar sikkerhet knyttet til aktuell etablering. Det tas sikte på å påbegynne ROS-analysen tidlig i planprosessen for å avdekke viktige utredningsbehov tidnok, og for at ROS-analysen kan benyttes som grunnlag for videre planlegging.

6.2 Temakart

Som grunnlag for planprosessen utarbeides det egne temakart. Dette er en viktig del av beslutningsgrunnlaget når framtidig bruk av arealene skal planlegges.

Kartene utarbeides med utgangspunkt i tidligere registreringer. Målsettingen er at grunnlaget skal være tilgjengelig i kommunens kartbase. Dette omfatter kommunens egne registreringer og ulike fagdata fra statlige og regionale etater.

Følgende temakart skal produseres i planprosessen:

- Naturvernområder og viktige naturtyper.
- Reindriftsinteresser.
- Utmarksbruk og friluftsliv.
- Reiselivsinteresser.
- Samfunnssikkerhet (Naturfarekart).

7 Opplegg for medvirkning og informasjon

Planarbeidet utføres etter plan- og bygningslovens bestemmelser vedrørende medvirkning jfr. kapitlene 5, 11 og 14. Det er i planprosessen lagt opp til en mer omfattende medvirkningsprosess enn de minimumskravene som ligger i lovverket.

Det presiseres at planprosessen er en åpen prosess og de som har spørsmål oppfordres til å ta kontakt med forslagsstillers kontaktperson. For at flest mulig vil få tilgang til informasjon om planarbeidet blir igangsetting av planarbeidet kunngjort i lokalavis, samt at planprogrammet gjøres tilgjengelig på Kautokeino kommunes hjemmeside under høringsperioden.

7.1 Oppstartsfasen

Utgangspunktet for planarbeidet er at det fra politisk hold er besluttet at arbeidet med å rullere kommunedelplanen for Máze skal igangsettes og prioriteres.

Forslag til planprogram:

Vinteren 2022 ble HRP AS engasjert til å bistå Kautokeino kommune i å utarbeide planprogram.

Videre ble saken forelagt formannskapet i møte den 29.03.2022. I møtet ble det orientert om planprosessen samt drøftet hvorvidt det foreligger konkrete politiske føringer i tilknytning til planarbeidet.

Tidligere utarbeidede planer og strategidokument er lagt til grunn for arbeidet.

Høring av planprogram og varsel om oppstart av planarbeid:

- ✓ Annonsering i lokalpressen.
- ✓ Nyhetssak på kommunens hjemmeside med link til plandokumentene.
- ✓ Brev til berørte myndigheter, lag/foreninger, næringsliv, skoler, barnehager m.m.
- ✓ Folkemøte i Máze.
- ✓ O.a.

Det ble gjennomført et folkemøte i Máze den 14.05.2024. Teamet for møtet var arealstrategi i anledning rullering av kommuneplanens samfunnsdel, dvs. tema nært knyttet opp mot arbeidet med rulleringen av kommunedelplanen. Innspill fra folkemøtet vil derfor bli aktivt benyttet i den videre planprosessen.

Fastsetting av planprogram:

Basert på innspill i høringsrunden og i folkemøtet utarbeides forslag til revidert planprogram for endelig vedtak i Kautokeino kommune. Fastsatt planprogram sendes deretter ut til de partene som har gitt innspill, og legges ut på kommunens hjemmeside. Fastsatt planprogram avslutter oppstartsfasen.

7.2 Planforslagsfasen

Arbeidsgrupper:

På bakgrunn av innspill ved varsel om oppstart og vedtatt planprogram igangsettes det videre planarbeidet. Det etableres egen arbeidsgruppe med følgende mandat;

- ✓ «Utbygging – boliger samt næring/industri, herunder reindrift og tradisjonelle samiske utmarksnæringer og naturbasert turisme».
- ✓ «Miljø- og grønne interesser, herunder naturmangfold, friluftsliv og kulturminner».

Arbeidsgruppen gjennomfører flere arbeidsmøter og deltar i de befaringer som skal gjennomføres i planprosessen. Sluttrapporten fra arbeidsgruppene blir relevante bidrag i planprosessen.

Work shop:

Det skal tidlig i planprosessen gjennomføres Work shop (arbeidsverksted). Work shop arrangeres av Kautokeino kommune i samråd med plankonsulent. Det skal fokuseres på at barn og unge skal involveres i arbeidet med å forme framtidig arealbruk i Máze. Barnas representant i plansaker skal derfor involveres i Work shopen. Videre skal også representanter fra næringslivet og bygdelaget delta.

Gjennom Work shop skal det sikres at de ulike delutredninger i tilknytning til planprosessen blir best mulig samkjørt.

Det presiseres at også lokalbefolkningens tradisjonelle bruk av området skal inngå som tema i Work shopen for å sikre at tradisjonell kunnskap om og bruk av området legges til grunn ved utforming av planen, jf. Punkt 4.1 d) i Sametingets planveileder.

Digitalt planforum:

Det legges også opp til å gjennomføre digitalt planforum i regi av Finnmark fylkeskommune. Det anbefales at planforum gjennomføres i en tidlig planfase, men etter at Work shop er gjennomført og arbeidsgruppen er godt i gang med sitt arbeide.

Videre arbeid:

Basert på innspill i forbindelse med videre prosess/møter med berørte parter, herunder sluttrapport fra arbeidsgruppen, utvikles planforslag for kommunedelplanen for Máze.

I dette arbeidet legges det opp til en løpende involvering/medvirkning både fra kommunens egen organisasjon, lokale lag/foreninger, eksterne parter og myndigheter, herunder reindrifta.

7.3 Offentlig ettersyn

Formannskapet vedtar å legge planforslaget ut til offentlig ettersyn. Under offentlig ettersyn kjøres et tilsvarende medvirkningsopplegg som i oppstartsfasen, hvor hovedaktivitetene er;

- ✓ Annonsering i lokalpressen.
- ✓ Nyhetssak på kommunens hjemmeside med link til plandokumentene.

- ✓ Brev til berørte myndigheter, lag/foreninger, næringsliv, skoler, barnehager m.m.
- ✓ Folkemøte i Máze.
- ✓ Møter med særinteresser vurderes fortløpende.

7.4 Sluttbehandling

Revidert planforslag fremmes av administrasjonen til politisk behandling for vedtak i Kommunestyret.

Dersom statlig/regional myndighet har innsigelse til kommunedelplanen, og denne/disse ikke er frafalt etter forhandlinger eller mekling, må planene til Kommunal- og distriktsdepartementet for stadfesting. Vedtak av kommunedelplan kunngjøres i lokalpressen og på kommunens hjemmeside. Berørte parter og myndigheter underrettes ved brev.

Det er ikke klageadgang på kommunestyrets vedtak av kommunedelplan.

7.5 Framdrift

Når planprogrammet er formelt stadfestet, vil det videre arbeidet med kommunedelplanen starte umiddelbart. Planprogrammet forutsettes stadfestet i løpet av sommeren i 2024.

Det legges opp til at arbeidet med rullering av kommunedelplanen for Máze skal ferdigstilles i løpet av vinteren 2025/26.

8 Innspill fra offentlige myndigheter og berørte parter

Forslag til planprogram ble behandlet politisk i formannskapet den 30.08.2022, mens oppstartsvarelet ble behandlet av kommunestyret den 27.10.2022.

Varselbrev med vedlagte forslag til planprogram ble sendt ut den 13.1.2023 og kunngjort i Ávvir i uke 3. Høringsfrist ble satt til 20.02.2023.

I forbindelse med varsel om oppstart av planarbeid og høring av planprogram har det kommet inn totalt 10 innspill. 7 av innspillene har kommet fra offentlige instanser og sektormyndigheter, hhv. Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Troms og Finnmark fylkeskommune, Sametinget, Sametingets referansegruppe for dokumentasjonssenter i Máze, Statens vegvesen, NVE og Mattilsynet.

Fra næringslivet har det kommet innspill fra Sápmi næringshage

Av lag og foreninger er det kommet innspill fra Máze Gilisearvi, mens det er kommet 1 innspill fra en privat part.

Referater av uttalelsene følger nedenfor med våre kommentarer.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark, datert 27.02.2023:

Formålet med kommunedelplanen er ifølge planprogrammet «å oppgradere kommunedelplanen på områder hvor det anses nødvendig slik at planen på en best mulig måte blir et tjenlig verktøy for å løse de arealbruksmessige utfordringene kommunen vil stå ovenfor i tiden fremover.» Kommunen har i planstrategien sin vedtatt at kommunedelplan for Máze skal rulleres i inneværende periode. Statsforvalteren ser det som positivt at kommunen ønsker å oppdatere eldre planer. Det fremkommer imidlertid ikke tydelig av oppstartsvarelet og planprogrammet hvilke føringer som ligger til grunn og hvilken ny arealbruk kommunen ser for seg i planområdet. Dette gjør det utfordrende for Statsforvalteren og andre høringsparter å gi treffsikre innspill tidlig i planprosessen eller kunne ta stilling til om planen kan komme i konflikt med nasjonale eller regionale hensyn.

Statsforvalterens vurdering er at planprogrammet bør være tydeligere i beskrivelsen av formålet med planarbeidet. Dette er blant annet viktig for å gi planarbeidet en tydelig retning, slik at utviklingen av bygda Máze styres i den retningen kommunen ønsker.

Planforutsetninger og overordnede rammer i arbeidet:

I det videre arbeidet må kommunen ta utgangspunkt i de til enhver tid gjeldene forskrifter og planretningslinjer. Den foreliggende listen over nasjonale og regionale føringer må oppdateres med siste versjoner av aktuelle styringsdokumenter. På hjemmesiden til Kommunal- og distriktsdepartementet (planlegging.no) er det en samlet oversikt over aktuelle veiledere for alle fagområder. Også de enkelte fagdepartement og fagdirektorat har egne hjemmesider med målrettet veiledning.

Gjeldende reguleringsplaner:

I planprogrammet listes det opp hvilke reguleringsplaner innenfor planområdet som tenkes videreført og hvilke som tenkes opphevet. Det er bra at kommunen har et bevisst

forhold til dette allerede fra start. Det er ingen foreløpige vurderinger synliggjort i planprogrammet om bakgrunnen for hvilke planer som skal oppheves eller videreføres. Dette må komme frem i den videre prosessen. Vi vil anbefale å bruke blant annet Kommunal- og distriktsdepartementets veileder for kommuneplan. Aktuelle kapittel er særlig 4.6.7.3 og 5.4. Statsforvalteren minner om at prosessen for oppheving av reguleringsplaner styres av plan- og bygningslovens § 12-14.

Medvirkning og prosess:

Statsforvalteren vil minne om at kommunen jf. plan- og bygningsloven § 5-1 andre ledd «har et særlig ansvar for å sikre medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge». Det fremgår ikke av planprogrammet hvordan barn- og unge i bygda Máze skal involveres i planprosessen. Dette må beskrives. Kommunal- og distriktsdepartementet (tidl. Kommunal- og distriktsdepartementet) har utarbeidet veilederen «Barn og unge i plan og byggesak». Denne kan være et nyttig verktøy i arbeidet med planen.

Innspill til konsekvensutredning:

Mulighetene for å finne de beste løsningene og unngå vesentlige negative virkninger for miljø og samfunn er størst på overordnet plannivå. Konsekvensutredninger på overordnet plannivå skal være gode nok til å beslutte om et areal bør avsettes til et bestemt formål, eventuelt på hvilke vilkår. Planprogrammet omtaler ikke utredning av planen som helhet og konsekvensene av samlede arealbruksendringer i området. I utarbeidelse av konsekvensutredningen skal kommunen ta utgangspunkt i relevant og tilgjengelig informasjon og anerkjent metodikk jf. konsekvensutredningsforskriften (KU-forskriften) § 17 andre ledd og tredje ledd. For konsekvensutredning av tema klima og miljø skal Miljødirektoratets veileder M-1941 benyttes. I veileder M-1941 vil konsulent/kommune blant annet finne svar på krav til prosess og innhold, hvordan en vurderer kunnskapsgrunnlaget, miljøkonsekvensene av planen og eksempler på gode miljøløsninger. Kravet til konsekvensutredningens innhold følger av KU-forskriften kapittel 5. Minimumskravet for temaer som skal utredes fremkommer av KU-forskriften § 21. I planbeskrivelsen kap. 5 Verdi og konsekvensutredning har kommunen for «Miljø og naturressurser» kun listet opp enkelte av disse temaene. Økosystemer, nasjonalt og internasjonalt fastsatte miljømål, friluftsliv, forurensning utover støy, vannmiljø jf. vannforskriften er miljøtemaer i § 21 som ikke er listet opp.

Naturmangfold:

Dersom det mangler informasjon om viktige forhold for beslutningen, må det innhentes ny kunnskap jf. KU-forskriften § 17. Se mer om utredningskrav i Miljødirektoratets veileder M-1941 til KU-forskriften. Det er ikke foretatt naturtyperegistrering, verken etter DN-håndbok 13 eller Miljødirektoratets instruks (NiN), innenfor planområdet. Det er tidligere registrert masimjelt (CR – kritisk truet) og en rekke trua og nær trua arter i planområdet og omegn. Det nevnes i oppstartsvarelet forekomsten av lappsanger (EN – sterkt truet). I tillegg er karplantene masimjelt (CR) og kveinhavre (EN) freda trua arter med forekomst i Kautokeino kommune. Det er utarbeidet en handlingsplan for å sikre bevaring av de norske bestandene av disse med flere (Arnesen m.fl. 2015). Det er ikke foretatt registreringer av naturtyper innenfor planområdet, men i tilknytning til dette. Kjente naturmangfoldsverdier i og utenfor planområdet indikerer at det kan være forekomster av viktig naturmangfold også innenfor planområdet. Ved kartlegging av naturtyper med hjemmel i forskrift om konsekvensutredning kapittel 5 (§ 17), er det i dag Miljødirektoratets instruks som er gjeldende, jf. Miljødirektoratets nettsider. Statsforvalteren ser behov for nykartlegging innenfor planområdet. Dette gjelder i første rekke der det i planen foreslås

endret arealbruk. Kartleggingen bør utføres i et tilstrekkelig arealmessig omfang slik at det er mulig å foreta alternativvurderinger. Kartlegging må gjennomføres sommeren 2023 dersom kommunens fremdriftsplan (ferdigstille saken 2024) skal følges. Dersom kommunen behov for veiledning kan Statsforvalterens miljøavdeling kontaktes.

Vannmiljø i konsekvensutredning:

Kommunen skal utrede «Vannmiljø jf. vannforskriften» som et eget tema i konsekvensutredningen jf. KU-forskriften § 12. En overordnet plan skal gi en beskrivelse av vannmiljøet (økologiske og kjemiske forhold) i planområdet. En slik beskrivelse skal jf. Miljødirektoratets veileder M-1941 inneholde:

- a. Kart som viser oversikt over innsjøer, vassdrag, sjøområder og grunnvann
- b. Beskrivelse av dagens miljøtilstand i vannforekomstene
- c. Oversikt over miljømålene som er satt for vannforekomstene
- d. Planlagte eller igangsatte tiltak som skal beskytte, forbedre eller gjenopprette tilstanden
- e. Dersom planen gjelder tema som er løftet fram i nasjonale føringer for arbeidet med oppdatering av de regionale vannforvaltningsplanene må dette nevnes i oversikten.

I Vann-nett finner kommunen informasjon om berørte vannforekomster. De regionale vannforvaltningsplanene er planer etter plan- og bygningsloven og vannforskriften. Planene har dermed samme virkning som øvrige regionale planer jf. plan- og bygningsloven § 8-2. Vannforvaltningsplanene ligger på Vannportalen. Statsforvalteren viser til de nasjonale føringene og forventningene til kommunens arbeid med vannforvaltning i arealplanleggingen:

Nasjonale føringer for vassforvaltninga:

Kommunens arealplanlegging er svært viktig for å nå målet om god tilstand i norsk vann. Gjennom arealplanleggingen kan kommunen sette restriksjoner på arealbruken for å ivareta naturmiljøet i og langs vassdrag, innsjøer, fjorder og sjøområder, herunder vannmiljø. Det er svært viktig at disse virkemidlene tas aktivt i bruk i kommunenes arealplanlegging for å nå målet om god tilstand i norsk vann.

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023:

Kommunene bidrar til gode miljøforhold i og langs vassdragene gjennom tiltak og god arealforvaltning. Regjeringen legger vekt på at kommunale planer tar hensyn til vassdragenes bruks- og verneverdier. Regjeringen forventer at kommunene vurderer arealbruken i og langs vassdrag i et helhetlig og langsiktig perspektiv.

Utmarksbruk og friluftsliv:

Friluftsliv er en kilde til livskvalitet, rekreasjon og bedre folkehelse. For å ha et oppdatert kunnskapsgrunnlag for vurdering av ulike arealformål i planarbeidet, er det viktig at kommunen gjør et grundig arbeid med konsekvensutredningen for friluftsliv. Det ligger flere friluftslivsområder kartlagt og verdisatt i 2018 i og rundt Máze, jf. naturbase.no. Kommunen skriver i planprogrammet at det i prosjektet med kartlegging og verdisetting av friluftsområder i kommunen er anbefalt at kartet oppdateres i forbindelse med rullering av arealdelen. Statsforvalteren er enig i kommunens vurdering om at kommunedelplan for Máze er en overordnet plan der denne anbefalingen gjelder. Statsforvalteren støtter at friluftskartleggingen bør oppdateres i forbindelse med dette planarbeidet. Statsforvalteren vil fremheve at det er viktig med stor grad av medvirkning fra allmenheten (inkl. barn og unge) i arbeidet med konsekvensutredningen og utarbeidingen av planen. Det er viktig å ha et bevisst forhold til stier, løyper som er viktige for friluftslivet, samt tilkomstveger og -stier til viktige friluftsområder og områder for utmarksbruk. I et folkehelseperspektiv er lett

adgang til nærfriluftsområder et svært viktig bidrag. Statsforvalteren anbefaler at kommunen tar i bruk muligheten for å avsette områder for grønnstruktur og/eller hensynssoner friluftsliv i kommunedelplanen.

Innleggelse av data i offentlige databaser:

Statsforvalteren minner om § 24 i forskrift om konsekvensutredninger. Her heter det: «Data som er samlet inn i arbeidet med konsekvensutredninger skal systematiseres i samsvar med standarder når slike foreligger. De systematiserte dataene skal gjøres tilgjengelige for offentlige myndigheter, slik at dataene kan legges inn i offentlige databaser. Der det er lagt til rette for dette, skal forslagsstilleren selv legge inn de innsamlede dataene i offentlige databaser.» For naturmangfolddata finnes det databaser som er laga for å ta imot slike data: Miljødirektoratets Naturbase og Artsdatabankens artskart. Tiltakshaver/kommunen skal sende naturmangfoldrapport og data i SOSI eller SHAPE-format til Statsforvalteren. Tiltakshaver/kommunen skal selv sørge for å legge inn artsdata i artskart, før utlegging av reguleringsplan med konsekvensutredning til offentlig ettersyn.

Kantsone langs vassdrag:

Kantsoner har generelt høy verdi for landskap og biologisk mangfold. Kantvegetasjon langs vann og vassdrag står her i en særstilling. De fungerer som viktige landskapselement, som levested for svært mange planter og dyr. Kravet om å opprettholde kantvegetasjon er gitt i vannressursloven § 11. Her heter det: «Langs bredden av vassdrag med årssikker vannføring skal det opprettholdes et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr (...)». Statsforvalteren forventer at kommunen fastsetter bredden på vegetasjonsbeltet langs vassdrag. Bredden på vegetasjonsbeltet må fastsettes ut fra kriteriene i vannressursloven § 11 første ledd, altså slik at vegetasjonsbeltets funksjon opprettholdes. Kommunens ansvar etter lovens § 11 fremgår av NVEs Veileder nr. 2/2019, Kantvegetasjon langs vassdrag. Myndigheten til å gi dispensasjon fra vannressursloven § 11 er delegert til Statsforvalteren.

Varig vernet vassdrag:

Kautokeinoelva er varig verna jf. Verneplan I for vassdrag. Innenfor 100m-beltet langs varig verna vassdrag skal kommunen legge til grunn Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag. Vurderinger etter retningslinjene skal fremgå av utredningen. I verneplan I ble det spesielt lagt vekt på å sikre vassdrag med store landskaps- og friluftslivsverdier, men også verdien for vilt, fisk og naturvern ble tatt med i vurderingen. Statsforvalteren forventer planen ivaretar den vassdragsnære naturen innenfor planområdet og at det settes av en tilstrekkelig hensynssone langs vassdraget som ivaretar kantsonens funksjon for naturmangfold på land og i vassdraget, som landskapselement og som arena for utøvelse av friluftsliv. Etter forskrift 10. november 1994 om rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag, er myndighetene på alle nivåer og i alle sektorer forpliktet til å ta hensyn til verdiene i de verna vassdragene. Kommunen skal legge retningslinjene til grunn for planlegging etter plan- og bygningsloven. De rikspolitiske retningslinjene gjelder vannstrengen og et belte inntil 100 m langs denne, samt andre deler av nedbørsfeltet som det er faglig dokumentert at har betydning for vassdragets verneverdi.

For å oppnå de nasjonale målene for forvaltningen av de vernede vassdragene skal det, jf. de rikspolitiske retningslinjene pkt. 3 andre ledd, særlig legges vekt på/gi grunnlag for å:

- f. unngå inngrep som reduserer verdien for landskapsbilde, naturvern, friluftsliv, vilt, fisk, kulturminner og kulturmiljø,
- g. sikre referanseverdien i de mest urørte vassdragene,
- h. sikre og utvikle friluftslivsverdien, særlig i områder nær befolkningskonsentrasjoner,
- i. sikre verdien knyttet til forekomster/områder i de vernede vassdragenes nedbørfelt som det er faglig dokumentert at har betydning for vassdragets verneverdi,
- j. sikre de vassdragsnære områdenes verdi for landbruk og reindrift mot nedbygging der disse interessene var en del av grunnlaget for vernevedtaket.

I retningslinjenes Vedlegg 1 er anbefalt virkemiddelbruk etter pbl. for å ivareta de nasjonale målene for forvaltning av vernede vassdrag, gjennom bl.a. bruk av arealformål bruk- og vern av sjø og vassdrag og LNFR, hensynssoner som ivaretar natur- og friluftslivsverdiene også ut over vannstrengen og lokaliseringkriterier i LNFR-spredd. I retningslinjene omfatter begrepet landskapsbilde (jf. pkt 3a) både naturlandskap og kulturlandskap. Statsforvalteren minner om at eventuelle skader på verdifulle eller potensielt verdifulle områder for landbruk eller reindrift er blitt tillagt vekt ved fastsettelsen av enkelte vassdrags verneverdi (jf. pkt 3e). Tiltak i strid med de rikspolitiske retningslinjene for varig vernede vassdrag vil være i konflikt med nasjonale/vesentlig regionale miljöhensyn jf. KLDs innsigelsesrundskriv T-2/16 pkt. 3.12.

Vannforskriften § 12:

Vannforskriften gir rammer for vannforvaltningen i Norge. Vannmiljøet skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenoprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand. Ved inngrep i vann er dokumentasjon og vurdering av tiltaket etter vannforskriften § 12 en sentral del av kravet til kunnskapsgrunnlaget. Før ny aktivitet eller nye inngrep kan tillates, må effektene av tiltaket vurderes, bl.a. om det vil gi endret miljøtilstand i den berørte vannforekomsten(e). Kunnskapsgrunnlaget for miljøtilstanden i vann framgår av databasen vann-nett. Klassifiseringen av miljøtilstanden i databasen gir grunnlaget for vurderingene etter § 12.

I brev datert 12. Juli 2021 har Klima- og miljødepartementet oppdatert veiledning til bruk av vannforskriftens § 12, og spesielt lagt inn ny presisering om vurderinger etter denne bestemmelsen i plansaker. Kommunen skal vurdere om nye tiltak (herunder også tiltak på land) kan påvirke vannforekomsten negativt jf. vannforskriften § 12. Vannforekomsten Kautokeinoelva (ID: 212-958-R) ligger innenfor planområdet jf. vann-nett. Kautokeinoelva har god økologisk og kjemisk tilstand som miljømål jf. Regional vannforvaltningsplan. Miljøtilstanden er i dag satt til god økologisk og udefinert kjemisk tilstand. «Diffus avrenning fra beite og eng», «diffus avrenning fra spredt bebyggelse» (avløp) og «punktutslipp fra søppelfylling» er trukket frem som påvirkninger. Statsforvalteren gjør oppmerksom på at de regionale vannforvaltningsplanene er planer etter både vannforskriften og plan- og bygningsloven og har samme virkning som øvrige regionale planer jf. pbl. § 8-2.

Forurensning

Grunnforurensning – tidl. søppelfylling og nåværende sivil skytebane:

Innenfor planområdet er det et område med mistanke om forurenset grunn jf. Miljødirektoratets grunnforurensningsdatabase. Dette er en tidligere søppelfylling hvor det er etablert en sivil skytebane i dag. Områder med forurenset grunn skal avmerkes med

hensynssone H190 jf. Pbl. § 11- 8 punkt a. Det kan også gis bestemmelser som forbyr eller setter vilkår for tiltak og/eller virksomheter innenfor planområdet, jf. plan- og bygningsloven § 12-7. Statsforvalteren gir sjelden utslippstillatelser for utslipp til grunn og vann fra sivile skytebaner. Det vil derfor være fornuftig å regulere utslipp gjennom juridisk bindende bestemmelser til en eventuell fremtidig reguleringsplan for området. Naturtjenester i Nord har på vegne av kommunen gjennomført miljøundersøkelser i 2020 ved nedlagte deponier i kommunen, dette etter pålegg fra Statsforvalteren. Søppelfyllingen innenfor planområdet er her omtalt som «Masi 2». Det er her kun undersøkt om det er forhøyede verdier av miljøgifter i vassdrag nært søppelfyllingene, og sedimentene i deponiområdet er ikke prøvetatt.

Skytebanestøy:

Statsforvalteren gjør oppmerksom på at kommunen fra 01.01.2020 selv er forurensningsmyndighet for støy fra sivile skytebaner. KLDs retningslinje T-1442/2021 for behandling av støy i arealplanlegging og Miljødirektoratets veileder til retningslinjen, M-2061 om støy i arealplanlegging skal legges til grunn i det videre arbeidet. Se også Kulturdepartementets veileder for planlegging av skytebaner. Statsforvalteren forventer at det i planen ikke legges til rette for støyomfølsom bebyggelse nærmere skytebanen enn anbefalte støysoner i T-1442/2021 og M-2061.

Reindrift:

Reindriftsinteressene må involveres i planarbeidet i tråd med de alminnelige reglene om medvirkning i plan- og bygningslovens § 5-1. Det bør i planarbeidet vurderes om det er områder som bør omfattes av hensynssone reindrift, H_520.

Landbruk:

Máze har aktiv jordbruksdrift og store områder med fulldyrka jord. Det er også store arealer innenfor planområdet med dyrkbar jord. Konsekvensen for landbruket i området må utredes og beskrives i planarbeidet. Statsforvalteren minner samtidig om at regjeringen har sagt at jordvernet skal styrkes. Det innebærer at all dyrka og dyrkbar mark har stor verdi, og bare unntaksvis skal kunne omdisponeres til irreversible utbyggingsformål.

Barn og unge:

Barn og unge er satsingsområde for Statsforvalteren, og de ber om at det i planprosessen særskilt vurderes hvordan barn og unge kan involveres i arbeidet med å forme framtidig arealbruk i Máze. Plandokumentene må beskrive virkningene av planforslaget for barn og unges oppvekstmiljø, jf. RPR for barn og unge i planleggingen kap 4.

Universell utforming:

Det er et uttalt nasjonalt mål at Norge skal være universelt utformet innen 2025. Etter diskriminerings og likestillingsloven har alle virksomheter en plikt til å arbeide aktivt og målrettet for å fremme universell utforming. Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne og seniorrådet bør involveres i planprosessen. Planbeskrivelsen må gjøre rede for hvordan universell utforming er ivaretatt i planforslaget. Statsforvalteren anbefaler at universell utforming vektlegges særskilt ved å innarbeide følgende forslag til bestemmelse i planforslaget: «*Ved søknad om rammetillatelse skal det gjøres rede for hvordan universell utforming er ivaretatt. Redegjørelsen skal følges opp av en kotesatt utomhusplan*». En slik bestemmelse øker bevisstheten om universell utforming og sikrer at hensynet til universell utforming blir nærmere vurdert i søknadsfasen.

Klimagassreduksjoner og klimatilpasning:

Norge har forpliktet seg til å redusere de nasjonale klimagassutslippene med 55 % innen 2030, og være et lavutslippssamfunn innen 2050. Det vil si 90-95% reduksjon i klimagassutslippene innen 2050. Harstad kommune har i sin klima- og energiplan fra 2018 mål om å redusere utslippene med 40% innen 2030. Dette krever en rask og omfattende omstilling i alle deler av samfunnet i tråd med de statlige planretningslinjene for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning. Kommunen og lokale utbyggere spiller en viktig rolle. Statsforvalteren anbefaler derfor at lavest mulig klimagassutslipp blir et grunnleggende prinsipp i det videre arbeidet med delplanen. Det er kommet mange gode planleggingsverktøy for klimagassreduksjoner, som kan benyttes i planprosessen. Statsforvalteren anbefaler veilederen fra Viken fylkeskommune om hvordan kommunene kan ta klimahensyn i plan- og byggesaksbehandlingen.

Helt konkret kan det vurderes om en klimavennlig utbygging skal være et av formålene med planen, f.eks. slik Øyriket «skal være et foregangsområde med hensyn til å sikre livskvalitet og meget lave utslipp av klimagasser» (fra områderegulering for Sandvika sentrum øst, Bærum kommune). Byggene som føres opp i dag, vil fortsatt være i bruk i 2050, når Norge skal være et lavutslippssamfunn. Statsforvalteren oppfordrer tiltakshaver til å planlegge og prosjektere bebyggelsen slik at den får så lave klimagassutslipp som mulig i et livsløpsperspektiv. Aktuelle tiltak kan være bruk av gjenbruksmaterialer og å planlegge for framtidig ombruk av materialene. Det er også mulig å gi en presiserende bestemmelse til områdene som avsettes til utbygging i planen, f.eks. som dette fra den samme områdereguleringen: «Det forutsettes at byggene er klimanøytrale eller plussus.»

Forslag til bestemmelser:

Flere kommuner har innarbeidet bestemmelser om klimahensyn og -vurderinger i sine arealdeler. Vi anbefaler at Kautokeino kommune vurderer å innarbeide noen av følgende bestemmelser i delplanen. Dette er eksempler som er hentet fra gjeldende arealplaner i andre kommuner:

- a) I alle planer og ved større tiltak skal mulighetene for bruk av ny, fornybar energi utredes.
- b) I alle offentlige byggeprosjekter skal det vurderes om det kan benyttes gjenbruksmaterialer.
- c) Ved alle byggeprosjekter skal det planlegges for framtidig ombruk av byggematerialene.

Alternative formuleringer:

I alle planer og større tiltak skal det, tilpasset tiltakets omfang, redegjøres for:

- Tiltak for å redusere energibruk
 - Tiltak for å redusere klimagassutslipp
 - Valg av energiløsninger og byggematerialer
- d) Klimagassberegninger skal utarbeides i forbindelse med alle større tiltak som gjelder:
 - Vesentlige naturinngrep
 - Nybygg større enn 1000 m² BRA
 - Ved valg mellom riving eller renovering av eksisterende bygg.

Statsforvalteren anbefaler at kommunen legger veilederen om klimagassberegninger fra Bergen kommune til grunn.

Gravplass:

Kommunen skal sørge for at det er tilstrekkelig areal til gravplass og skal selv, i samråd

med gravplassmyndigheten, regulere slikt areal. Regulert areal til ny gravplass eller utvidelse av gravplass skal om mulig også omfatte en buffersone mellom gravplassareal og naboskap. Gravplass skal skjermes mot støy i samsvar med gjeldende retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging. Ingen kan ha veirett over gravplass, det kan heller ikke være noen former for luftstrekk. Ved avsetting av nytt gravplassareal, vær oppmerksom på grunnforholdene, om de er egnet for gravlegging. Gravplass inngår ofte i et område med fredet/listeført kirke eller andre verneverdige kulturminner, kulturmiljøer og landskap, slik at gravplassen/kirkestedet som hovedregel skal avsettes som hensynssone. Det kan være hensiktsmessig å benytte arealformålet «grav- og urnelund» istedenfor «offentlig eller privat tjenesteyting». Gravplassen er i praksis vanskelig å benytte eller omregulere til andre formål.

Samfunnssikkerhet og risiko- og sårbarhetsanalyse:

ROS-analysen skal utarbeides i tråd med veilederen Samfunnssikkerhet i kommunenes arealplanlegging (2017). Statsforvalteren gjør oppmerksom på at veilederen i tillegg til sjekklister sier at det skal gjøres analyser av konkrete, sannsynlige hendelser, jf. kap 4.4 og vedlegg 1 i veilederen. Statsforvalteren minner samtidig om at risiko- og sårbarhetsanalysen skal vurdere om framtidige klimaendringer vil gi et endret risiko- og sårbarhetsbilde, jf. de statlige planretningslinjene for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning kap 4.

Dersom delplanen skal hjemle utbygging uten krav om reguleringsplan, må ROS-analysen vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som er av betydning for om arealet er egnet til utbygging, og om utbyggingen kan føre til endringer i risiko- og sårbarhetsforhold (jf. PBL § 4-3). Statsforvalteren viser til kommunal og distriktsdepartementets rundskriv H-5/18: «Ved siste plannivå er det ikke mulig å skyve nærmere avklaring av reell fare til byggesaken ved å sette vilkår for å innvilge byggesøknad. Kravet til ROS-analyse i lovens § 4-3 vil da ikke være oppfylt.»

Naturmangfold og naturmangfoldloven:

Statsforvalteren minner om naturmangfoldlovens krav i § 7 om å synliggjøre vurderingene etter naturmangfoldlovens §§ 8 til 12 i besluttede vedtak. Kommunedelplanen må bygge på en vurdering etter de miljørettslige prinsippene både for det enkelte tiltaket i planen, og for planforslaget i sin helhet. Statsforvalteren anbefaler at disse vurderingene innarbeides i planbeskrivelsen.

Spredt utbygging i LNFR:

I en distriktskommune vil det være nyttig å sette av områder i LNFR-sonen i medhold av § 11-7 nr 5b). Dette betinger at kommunen har avklart omfang og lokalisering av utbyggingen gjennom å definere antall enheter og hvilke lokaliseringskriterier som gjelder ved en søknad om utbygging. I slike områder er det viktig at sektorinteresser som landbruk, friluftsliv, natur og miljø er avklart og tatt tilstrekkelig hensyn til. KMD har kommet med en ny veileder i mai 2020 som bør benyttes: Planlegging for spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse i landbruks-, natur-, frilufts- og reindriftsområder. Slike områder gir også kommunen et godt grunnlag for å styre utbyggingen med begrenset ressursbruk samtidig som alle sektorinstanser på forhånd har gitt sin tilslutning. Lokalisering og omfang av slike områder må være tilpasset et reelt behov. Områder med fortettingspotensial, jf. Prinsipper angitt i SPR SBAT, kan settes av som byggeområder med plankrav, eller med bestemmelser i hht. pbl § 11-10. Dette siste alternativet gir da mulighet for byggesaksbehandling direkte med grunnlag i KPA.

Bevaring naturmiljø (hensynssone):

Statsforvalteren anbefaler at kommunen avsetter viktige områder for biologisk mangfold som hensynssone H560 bevaring naturmiljø. Dette inkluderer områder med kartlagte naturtyper av verdi. Områder med viktige/verdifulle naturtyper bør ikke inkluderes i arealformål som tillater bebyggelse.

Idrettsanlegg:

Statsforvalteren ber kommunen ta inn bestemmelse som sikrer at nyetableringer og rehabilitering av kunstgressbaner med gummigranulat utformes i tråd med de nye kravene i forurensningsforskriften kap. 23A Utforming og drift av idrettsbaner der det brukes plastholdig løst fyllmateriale (ikrafttredelse juli i 2021).

Oversending av planforslag i SOSI-format før høring:

Statsforvalteren ber om at kommunen sender planavgrensningen som SOSI-fil og PDF-utskrift til Kartverket så snart som mulig. Samtidig ber de om at forslag til plankart sendes som SOSI-fil og PDF-utskrift til Kartverket før høring. Kartverket vil utføre en teknisk kontroll av planen og melde eventuelle rettingsbehov. Kontrollen bør skje før høring, slik at eventuelle feil og mangler er rettet opp før plankartet sendes ut på høring. Den digitale planen lagres i en regional høringsdatabase som de statlige og regionale høringsinstansene benytter i sin saksbehandling. Dette forenkler saksbehandlingen og gir raskere og bedre høringsuttalelser.

Samordning og planforum:

Planen inngår i Statsforvalterens samordningsoppgave. Ordningen gir Statsforvalteren fullmakt til å samordne og eventuelt avskjære innsigelser fra statlige myndigheter. Når planen legges ut til offentlig ettersyn og høring ber de om at det settes av god tid til høringsprosessen. Statsforvalteren erfarer at korte frister, for eksempel minimumsfristen på 6 uker, ofte fører til anmodning om forlenget høringsfrist fra regionale myndigheter. Dette må det tas hensyn til. Kautokeino kommune er nå i gang med et omfattende arbeid som også vil kreve god dialog med ulike regionale myndigheter. Statsforvalteren vil oppfordre kommunen til dialogmøter med sektormyndigheter underveis i prosessen slik at aktuelle løsninger kan drøftes tidlig i planprosessen.

Statsforvalteren vil også oppfordre kommunen til å legge planen fram i regionalt planforum, både til orientering, men også for mer prinsipielle avklaringer. Avklaringer bør skje før kommunen legger planforslag ut til offentlig ettersyn og høring. Det bør være et mål å løse flest mulig uklarheter og/eller uenigheter så tidlig som mulig. Statsforvalteren vil gjerne bidra ved behov for råd og veiledning i den videre prosessen med utredning og utarbeidelse av planen. De oppfordrer kommunen derfor til tett dialog og ønsker at kommunen har en lav terskel for å ta kontakt.

Kommentarer:

Kautokeino kommune tar til etterretning Statsforvalterens innspill om at planprogrammet bør være tydeligere i beskrivelsen av formålet med planarbeidet slik at planarbeidet styres i en tydelig retning. Det er lagt inn flere tema for rulleringen etter innspill bl.a. i et folkemøte 14.05.2024, se kap. 4.1. Samtidig er det lagt opp til en egen Work shop i Máze i en tidlig planfase, se kap. 7.2.

Statsforvalteren kommenterer at den foreliggende listen over nasjonale og regionale føringer må oppdateres med siste versjoner av aktuelle styringsdokumenter. Dette er gjort gjennom oppdateringer og tilføyelser i planprogrammets kap. 3.8.

Statsforvalteren påpeker at de er tilfredse med at Kautokeino kommune så tidlig i prosessen er tydelig på hvilke planer som skal bestå, og hvilke planer som skal oppheves, men ønsker å vite bakgrunnen for dette. Bakgrunnen for at ovennevnte reguleringsplaner oppheves er at de vurderes som utdaterte og vanskelige å forholde seg til. En oppheving av disse planene ventes derfor å medføre en forenkling av prosessen for utvikling av nye områder. En oppheving av reguleringsplanene ventes videre å gjøre det lettere å tilpasse seg endrede behov og ønsker fra samfunnet, og bidra til en mer dynamisk og tilpasningsdyktig utvikling. Disse gamle reguleringsplanene tar heller ikke hensyn til dagens miljøkrav. Ovennevnte begrunnelser er lagt inn som en tilføyelse i kap. 3.4 i planprogrammet.

Statsforvalteren påpeker korrekt at kravet til konsekvensutredningens innhold følger av KU-forskriften kapittel 5, og at minimumskravet for temaer som skal utredes kommer frem av KU-forskriften § 21. Derfor er kap. 5 i planprogrammet utvidet, slik at også følgende temaer er inkludert: Økosystemer, nasjonalt og internasjonalt fastsatte miljømål, friluftsliv, forurensning utover støy samt vannmiljø jf. vannforskriften er nå også listet opp.

Mht. naturmangfold så ser Statsforvalteren behov for nykartlegging innenfor planområdet, og da i første rekke der det i planen foreslås endret arealbruk. Kautokeino kommune er enig i dette, og legger opp til at ny kartlegging gjennomføres sommeren 2025.

Det er korrekt at det ligger flere friluftslivsområder kartlagt og verdisatt i 2018 i og rundt Máze. Tidligere anbefalinger om at friluftskartleggingen skal oppdateres i forbindelse med kommunedelplanprosessen skal følges opp, og dette ses på som en del av arbeidet med verdi og konsekvensutredningen for tema friluftsliv.

Statsforvalterens øvrige innspill tas til orientering, og vil bli tatt med i den videre planprosessen.

Samtidig vil Kautokeino kommune påpeke at planadministrasjonen i brev datert 11.06.2024 har orientert Sametinget og berørte reinbeitedistrikt om planprosessen. Hovedbudskapet i brevet er at det etter Samelovens § 4-5 varsles berørte samiske interesser om at saken kan bli gjenstand for konsultasjoner, jf. Samelovens kapittel 4. Videre står det at berørte interesser som ønsker at det gjennomføres konsultasjon i denne saken, bes henvende seg til Kautokeino kommune på epost @kautokeino.kommune.no.

Sametinget, datert 10.02.2023:

Generelt:

Et viktig hensyn som skal ivaretas i planleggingen etter den nye plan- og bygningslovens plandel er å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv (jf. § 3-1). Denne bestemmelsen utfyller lovens formålsparagraf for plansystemet spesielt. Bestemmelsen er derfor også av betydning ved tolking av lovens øvrige bestemmelser.

Sametinget er i loven pålagt plikten å bistå i planleggingen når den berører saker av betydning for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv (jf. § 3-2). Sametingets plikt til å delta i planleggingen innebærer også en rett etter loven til å kunne reise innsigelse til arealplaner og å bringe regionale planer inn for departementet dersom saker av vesentlig

betydning for samisk kultur eller næringsutøvelse ikke er tilstrekkelig ivaretatt (jf. §§ 5-4 og 8-4).

Disse bestemmelsene i loven gjør det nødvendig at Sametinget klargjør grunnlaget for sin deltaking i planarbeidet. For at Sametinget skal kunne ivareta sine lovpålagte oppgaver på en forutsigbar måte overfor planmyndighetene har Sametinget utarbeidet en planveileder for sikring av naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv. Planveilederen begrunner og konkretiserer hensyn som bør og må tas i planleggingen for å sikre det samiske naturgrunnlaget, og kan lastes ned fra Sametingets hjemmeside.

Sametinget er fornøyd med at kommunen legger opp til å bruke Sametingets planveileder i prosessen, og oppfordrer kommunen til å legge opp til en god planprosess med mulighet til bred medvirkning.

Samiske kulturminner:

Kulturminner og kulturmiljø er et av utredningstemaene for konsekvensutredningen, og den skal redegjøre for kjente kulturminner, og områder med høyt potensiale for kulturminner innenfor planområdet. En oppdatert oversikt over kulturminner finnes i den nasjonale kulturminnedatabasen askeladden.ra.no og kulturminnesok.no. Sametinget presiserer at utredningsplikten i hht. forskrift om konsekvensutredning ikke avklarer planens forhold til kulturminner, men redegjør for kulturminner og kulturmiljø i planområdet, deres verdi, og hvilke virkninger planen vil kunne få for kulturminner.

På kommuneplannivå er det ikke krav om gjennomføring av undersøkelsesplikten i henhold til lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kml.) § 9, og endelig avklaring av forholdet til kulturminner gjennom kml. § 8 fjerde ledd, kan kun avklares for arealformålet bebyggelse og anlegg, men det er ikke noe krav i lovverket om at forholdet til kulturminner må avklares på dette nivået. Det er derfor opp til kommunen om man ønsker dette, og det må avklares med kulturminnemyndighetene ved Troms og Finnmark fylkeskommune og Sametinget. Normalt blir forholdet til kulturminner avklart gjennom behandling av reguleringsplaner eller byggesaker. På reguleringsplannivå er det krav om at forholdet til kulturminner avklares ettersom undersøkelsesplikten i hht. kml. § 9 da må oppfylles, og eventuelle dispensasjoner for frigivelse behandles etter kml. § 8 fjerde ledd. Forslagsstiller er pliktig til å dekke kulturminneforvaltningens utgifter ved de undersøkelser kulturminneforvaltningen foretar ved en oppfyllelse av undersøkelsesplikten i hht. kml. § 9, jf. kml § 10.

I områder hvor forholdet til kulturminner ikke blir endelig avklart på kommuneplannivå, eller det ikke stilles krav om reguleringsplan, må det utarbeides tydelige retningslinjer i kommunedelplanen som sørger for at det innhentes uttalelse fra kulturminnemyndighetene for tiltak i områdene, for å sikre at tiltaket ikke er i strid med kml. § 3, eller krever dispensasjonssøknad etter kml. § 8 første ledd. Dette gjelder så vel bygge- som LNFR-områder.

Sametinget minner om at alle samiske kulturminner fra år 1917 eller eldre er automatisk fredet, slik det følger av kml. § 4 annet ledd. Samiske kulturminner kan for eksempel være bygninger, hustuffer, gammetuffer, teltplasser (synlig som et steinsatt ildsted), ulike typer anlegg brukt ved jakt, fangst, fiske, reindrift eller husdyrhold, graver, offerplasser eller steder det knytter seg sagn til. Denne oppregningen er heller på ingen måte uttømmende. Mange av disse er fortsatt ikke funnet og registrert av kulturminnevernet.

Det er ikke tillatt å skade eller skjemme fredet kulturminne, eller sikringssonen på 5 meter rundt kulturminnet, jf. kml. §§ 3 og 6.

Oppsummering:

Kommunens varsel om oppstart av planarbeid og offentlig ettersyn av planprogram inneholder ingen konkrete forslag til arealdisponeringer eller planbestemmelser, og de er fornøyde med temaene for konsekvensutredningen. Det er dermed ikke grunnlag for Sametinget til å komme med annet en generelle innspill. Sametinget vil komme tilbake med uttalelse og ytterligere innspill når kommunedelplanen sendes på høring med KU, og det foreligger konkrete forslag til arealdisponeringer og planbestemmelser.

Sametinget gjør for øvrig oppmerksom på at dette innspillet bare gjelder Sametinget, og viser til egen uttalelse fra Troms og Finnmark fylkeskommune.

Kommentarer:

Sametingets generelle innspill tas til orientering, og vil bli tatt med i den videre planprosessen.

Samtidig vil Kautokeino kommune påpeke at planadministrasjonen i brev datert 11.06.2024 har orientert Sametinget og berørte reinbeitedistrikt om planprosessen. Hovedbudskapet i brevet er at det etter Samelovens § 4-5 varsles berørte samiske interesser om at saken kan bli gjenstand for konsultasjoner, jf. Samelovens kapittel 4. Videre står det at berørte interesser som ønsker at det gjennomføres konsultasjon i denne saken, bes henvende seg til Kautokeino kommune på epost@kautokeino.kommune.no.

Statens vegvesen, datert 02.02.2023:

Statens vegvesen har ansvar for at føringer i Nasjonal transportplan (NTP), Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, vegnormalene og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen. Vegvesenets samfunnsoppdrag er «å utvikle og tilrettelegge for et effektivt, tilgjengelig, sikkert, og miljøvennlig transportsystem». De uttaler seg som forvalter av riksveg på vegne av staten, og som statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport. Statens vegvesens sektoransvar for vegnettet betyr at de har et overordnet ansvar for at trafiksikkerhet, klima og miljøhensyn og helhetlig bypolitikk ivaretas i alle planforslag som berører samferdsel. Dette gir Statens vegvesen rett til å stille krav til både statlige, fylkeskommunale og kommunale veier, gater og løsninger for gående og syklende.

Bygda Maze har adkomst via E45, veinettet i bygda består hovedsakelig av fylkesvei og kommunale veier. Bygda er et populært utfartssted for turfolk som skal videre på tur til vest eller østfjellet. Det er derfor viktig at kommunen avsetter parkeringsareal til en framtidig utfartsparkering.

Nye utbyggingsområder fordrer ofte ny infrastruktur. Det bør før utarbeidelse av kommunedelplaner, reguleringsplaner eventuelt byggeplaner for delområder, gjennomføres en risikovurdering hvor spesielt trafiksikkerhetsmessige forhold og kapasitet vurderes. Statens vegvesen er i den sammenheng opptatt av trafiksikkerhet for alle trafikantgrupper, og at dette vektlegges i planleggingen. Videre kan det være nødvendig med ekstra trafiksikkerhetstiltak for å oppnå trygge løsninger for gående og syklende samt kollektivtransporten. For å legge til rette for trafiksikre løsninger i

planarbeidet, bes det om at Statens vegvesens vegnormaler brukes for utforming av vegarealene i planområdet.

Statens vegvesens uttalelse til varsel om oppstart er ikke utømmelig. Når et detaljert planforslag blir lagt ut til offentlig ettersyn, vil de komme med ytterligere innspill og merknader. Ut over ovennevnte har vegvesenet ikke merknader til igangsetting av planarbeidet.

Kommentarer:

Som nevnt i planprogrammets kapittel 6, skal det i tilknytning til ROS-arbeidet utarbeides et trafikknotat som bl.a. skal vurdere parkeringsbehov innenfor planområdet, herunder parkeringsareal til en framtidig utfartsparkering. Sistnevnte blir presisert ytterligere i planprogrammets kap. 6.1 gjennom følgende setning: «- Aktuelle parkeringsbehov skal vurderes, herunder parkeringsareal til en framtidig(e) utfartsparkering(er)».

Ovennevnte trafikknotat vil også medføre en risikovurdering hvor spesielt trafikk-sikkerhetsmessige forhold og kapasitet blir vurdert, slik vegvesenet poengterer. Videre vil Statens vegvesens vegnormaler bli brukt for utforming av nye vegarealer i planområdet. Innspillet fra Statens vegvesen tas til etterretning, og vurderes som ivaretatt.

NVE, datert 13.02.2023:

Om NVE:

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er nasjonal sektormyndighet med innsigelseskompetanse innenfor saksområdene flom-, erosjons- og skredfare, allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann, og anlegg for energiproduksjon og framføring av elektrisk kraft. NVE har også ansvar for å bistå kommunene med å forebygge skader fra overvann gjennom kunnskap om avrenning i tettbygde strøk (urbanhydrologi). NVE gir råd og veiledning om hvordan nasjonale og vesentlige regionale interesser innen disse saksområdene skal tas hensyn til ved utarbeiding av arealplaner etter plan- og bygningsloven (pbl).

NVEs vurdering av planprogram:

Planprogrammet omtaler flomsonekartleggingen av kautokeinovassdraget og at planen skal ivareta bestemmelser til byggehøyder m.m.

NVE minner om at Kautokeinovassdraget er et verna vassdrag. Rikspolitiske retningslinjer for verna vassdrag gjelder hovedelv, sideelver, større bekker, sjø og tjern og et område på inntil 100 m bredde på sidene av disse. Tiltaket må ikke komme i konflikt med vernegrnlag og verneverdier for området, se NVEs nettsider for informasjon om vernegrnlaget. NVE ber om at dette ivaretas ved utarbeidelse av kommunedelplanen.

NVEs generelle veiledning:

NVEs kartbaserte veileder for kommuneplaner er en veileder som leder leserne gjennom alle NVE's fagområder og gir leserne verktøy og innspill til hvordan NVE's tema skal ivaretas i reguleringsplanen. NVE's innspill er at Kautokeino kommune går gjennom denne kartbaserte veilederen og bruker den i planarbeidet. Forslagstiller har ansvar for at disse interessene blir vurdert i planarbeidet. NVE anbefaler også at Kautokeino kommune bruker NVE's nettsider for arealplanlegging. Her er informasjon og veiledning lagt opp

etter plannivå. På NVEs internettsider finner leserne også koblinger til veiledere og verktøy. Det ligger også mye arealinformasjon på NVEs kartløsninger.

NVE sin oppfølging av planarbeidet:

Kommunen må vurdere om planen ivaretar nasjonale og vesentlige regionale interesser, jf. NVEs veileder 2/2017 Nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVE's saksområder i arealplanlegging.

NVE ønsker planen tilsendt ved offentlig ettersyn. I plandokumentene må det gå tydelig fram hvordan de ulike interessene er vurdert og innarbeidet i planen.

Kommentarer:

NVE's innspill tas til orientering, og vil bli tatt med i den videre planprosessen.

Troms og Finnmark fylkeskommune, datert 10.02.2023:

Det er opplyst at det anses at planarbeidet utløser krav om konsekvensutredning. Fylkeskommunen er enig i vurderingen. Planprogrammet skal gi et grunnlag for videre planarbeidet ved å gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger. Fylkeskommunen mener av det utarbeidede planprogrammet er svakt. Det gir ikke tilstrekkelig beskrivelse av planområdet utenom avgrensingen og hva det avsatte området ikke skal inneholde. Det mangler og å gi noen føringer utenom hva som er fastsatt i samfunnsdelen, over hva kommunen ønsker med planarbeidet. Det er derfor vanskelig for fylkeskommunen å komme med noe mer enn en generell uttalelse til oppstartsvarselet.

Barn og unge

Rikspolitiske retningslinjer for barn og unges interesser i planleggingen er viktig å ivareta. Retningslinjene er klar på at det i nærmiljøet skal finnes arealer hvor barn kan utfolde seg og skape sitt eget lekemiljø. Gode uteoppholdsarealer vil derfor være areal som gir mulighet for ulike typer lek på ulike årstider, kan brukes av ulike aldersgrupper og er store nok. Hvis dette ikke realiseres innenfor planområdet, må det i planbeskrivelsen avklares hvordan dette er tenkt ivaretatt på andre måter. Herunder bør det og inkluderes gang- og sykkelvei for sikker ferdsel for bosatte innad i Maze.

Klimaendringer og klimatilpasning

Fylkeskommunen vil minne om at man i planbeskrivelsen skal vurdere tiltakets påvirkning på klimagassutslipp og klimaendringer. Plan- og bygningsloven § 3-1 g) slår fast at «Innenfor rammen av § 1-1 skal planer etter denne lov: (...) g) ta klimahensyn gjennom reduksjon av klimagassutslipp og tilpasning til forventede klimaendringer, herunder gjennom løsninger for energiforsyning, areal og transport.». Se også statlige planretningslinje for klima- og energi og klimatilpasning kap. 4. Planforslagets klimatilpasningstiltak skal alltid beskrives i alle reguleringsplaner – uavhengig av planes hensikt og størrelse. Det skal redegjøres for hvilken måte planforslaget tilpasser seg de forventede klimaendringene. Oppsummer og beskriv hvilke tiltak og løsninger som tar

hensyn til nåværende og framtidige klimaendringer. Avbøtende tiltak må vurderes og tas med i bestemmelser.

Universell utforming

Universell utforming er en langsiktig nasjonal strategi i regjeringens handlingsplan for å bidra til å gjøre samfunnet tilgjengelig for alle og forhindre diskriminering. Prinsippet om universell utforming skal ligge til grunn for planlegging og kravene til det enkelte byggetiltak, og har særlig fokus på personer med nedsatt funksjonsevne. Dette inkluderer funksjonsnedsettelse knyttet til syn, hørsel, bevegelse, forståelse og følsomhet for miljøpåvirkning. Prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planleggingen og kravene til det enkelte byggetiltak jf. plan- og bygningsloven § 1-1, femte ledd.

Grad av utnytting

Grad av utnytting må føres på planen eller fastsettes i reguleringsbestemmelsene. Andre beregningsmåter enn de som er definert i byggt teknisk forskrift kapittel 5 kan ikke benyttes.

Estetikk

Kommunen har et stort ansvar for å sikre estetisk kvalitet i våre omgivelser. Estetisk kvalitet skal ligge som en grunnleggende premiss i all planlegging, jf. plan- og bygningslovens formålsparagraf.

Oversending av planforslag – SOSI

Ved høring av planforslag bes det om at SOSI-fil og PDF inkl. tegnforklaring av plankartet sendes Kartverket på e-post. Kartverket utfører en teknisk kontroll av planen og melder ev. rettingsbehov tilbake til kommunen. Kontrollen bør skje før høring, slik at eventuelle feil og mangler er rettet opp før plankartet sendes ut.

Innspill – Friluftsliv og naturmangfold

Friluftsliv og muligheten til å utøve tradisjonelt friluftsliv er svært viktig for innbyggerne, og viktig å ivareta spesielt med hensyn til barn og unges fysiske og psykiske helse. Det er viktig å ivareta nærfriluftslivsområder og tilgjengeligheten til dette. Det gjøres gjennom å påse at viktige utfartsområder for gående, syklende etc. ivaretas og tilgjengeliggjøres for allmennheten. Det bør i størst mulig grad unngås nedbygging av mye brukte grøntarealer og grønne korridorer i bolig og næringsområder, samt at tilgjengeligheten bør være nært der folk bor og oppholder seg. Kautokeino kommune har kartlagt og verdsatt sine friluftslivsområder i henhold til Miljødirektoratets veileder, og dette arbeidet er som kommunen selv påpeker relevante for rulleringen av plan for Maze og bør revideres i sammenheng med planarbeidet. Fylkeskommunen er enig i at det er hensiktsmessig å etablere arbeidsgrupper som ivaretar hensynet både til friluftsliv og naturmangfold som foreslått, samt at verdiene knyttet til utmarksbruk og friluftsliv skal vurderes i en forenklet verdi- og konsekvensvurdering. Fylkeskommune anser det også som svært hensiktsmessig og positivt at det utarbeides temakart knyttet til temaet.

Innspill – Vannforvaltning/vannforskriften

Troms og Finnmark fylkeskommune er vannregionmyndighet for Troms og Finnmark vannregion og Norsk-finsk vannregion. Regional vannforvaltningsplaner med tilhørende tiltaksprogram for planperiode 2022-2027 er godkjent av departementene, og skal legges til grunn for kommunal, regional og statlig planlegging. Planene er tilgjengelig på fylkeskommunen sine nettsider under gjeldende planer og strategier. Vannforskriften § 4 sier at tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og

gjenopprettes, med sikte på at vannforekomstene skal ha god eller svært god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand. Kommunen har som planmyndighet ansvaret for at miljømålene og hensynet til vannmiljø innesluttet i planarbeidet på alle nivåer. Dette forutsetter at den enkelte kommune jobber systematisk med miljøtiltak og ivaretar vannmiljøet aktivt gjennom sin samfunns- og arealplanlegging. I den nasjonale godkjenning fremhever departementet at kommunene har en avgjørende rolle for å nå målet og god tilstand i norsk vann.

Vannforvaltning i kommunedelplanen

Vannmiljø med en god miljøtilstand er helt grunnleggende for samfunnet, naturmangfoldet og folkehelsen. Vannmiljø sin betydning bør derfor omtales som et sentralt tema. Kommunens ansvar som sektormyndighet i vannforvaltningsarbeidet bør tydeliggjøres. Dette ved å vise til vannforskriften, nasjonale føringer og regional vannforvaltningsplan nevnt ovenfor. Det er positivt at det skal gjøres en verdi- og konsekvensvurdering med hensyn til miljø- og naturressurser. I denne sammenhengen må det gjøres konkrete vurderinger opp imot vannforskriften og de enkelte vannforekomstenes vedtatte miljømål. Det må beskrives hvordan vannmiljøet i vannforekomstene skal ivaretas. Dersom det er risiko for at planlagte tiltak eller aktiviteter kan medføre at miljømålene ikke nås eller tilstanden forringes, må det gjøres en vurdering etter vannforskriften § 12 om ny aktivitet eller nye inngrep. På grunn av forventet avrenning eller utslipp kan et planlagt tiltak komme til å påvirke en vannforekomst selv om avstanden er betydelig. Det er viktig at kommunen legger dette til grunn og ser det i sammenheng med faktorer som håndtering av overvann og utslipp fra kommunalt og privat avløp. Vedlegg 7 i den regionale vannforvaltningsplanen inneholder planretningslinjer for å unngå forringelse av miljøtilstanden i vann og for å bidra til å nå miljømålene fastsatt i planen. Det forventes at retningslinjene tas i bruk og innarbeides i det videre arbeidet med kommunedelplanen. Planområdet grenser til Kautokeinovassdraget som er et varig vernet vassdrag. Planarbeidet må derfor ha et særlig fokus på hvordan verneverdiene og miljøtilstanden til vassdraget skal ivaretas.

Kunnskapsgrunnlag om vannmiljø

Kautokeino kommune er en del av Alta, Kautokeino, Loppa og Stjernøya vannområde. For dette vannområdet er det utarbeidet interkommunale dokumenter hva gjelder hovedutfordringer for vannmiljøet og tiltaksprogram for planperiode 2022-2027. Detaljert informasjon om vannforekomstenes miljøtilstand, påvirkninger og miljømål er tilgjengelig i databasen VannNett.

Innspill - Folkehelse

Kommunen skal i sitt arbeid med kommuneplaner fastsette overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet med utgangspunkt i oversikten etter folkehelseloven § 5 (Jf. plan- og bygningsloven § 11). Kunnskapsgrunnlaget skal identifisere de viktigste utfordringene for folkehelsen i kommunen. Kunnskap om hva som bidrar til gode steder for mennesker er viktig i kommunal planlegging. Gode steder, bo- og nærmiljøer skal gi mulighet for aktivt, sosial og trygg livsutfoldelse for alle. Slike hensyn må ivaretas i samfunns- og arealplanleggingen, og i de delplaner kommunen utarbeider. Fylkeskommunen anbefaler at folkehelseaspektet bør komme tydelig frem i alle kommunens planer, slik som kommunen har skrevet i mål 3.2 a i kommuneplanens samfunnsdel. Fylkeskommunen oppfordrer kommunen til å aktivt bruke kunnskapsgrunnlaget kommunen har over befolkningens helse og livskvalitet i det ordinære planarbeidet etter plan- og bygningsloven, slik at kommunen kan arbeide systematisk og langsiktig med utfordringene.

Kommentarer:

Kautokeino kommune tar til orientering fylkeskommunens innspill om at planprogrammet er svakt, og viser i den forbindelse til vårt tilsvar i Statsforvalterens innspill om at planprogrammet bør være tydeligere i beskrivelsen av formålet med planarbeidet slik at planarbeidet styres i en tydelig retning.

Når det gjelder fylkeskommunes innspill vedr. friluftsliv samt klimaendringer og klimatilpasning, så vurderes dette som ivaretatt gjennom tilføyelser i planprogrammets kap. 5. *Fylkeskommunens øvrige generelle innspill tas til orientering, og vil bli tatt med i den videre planprosessen.*

Mattilsynet, datert 20.02.2023:

Mattilsynet har et par merknader til planprogrammet vedrørende kommunedelplanen for Máze:

- Temakart Hensynssoner drikkevann bør være med. Hensynssone-bestemmelsene bør vurderes og revideres om nødvendig. Eventuelle endringer må kanskje vedtas i arealplanen først, men kart med soner og tema bør være med i prosessen rundt kommunedelplanen også. Det ønskes at «Nasjonale mål for vann og helse» tas med i oversikten over føringer for planarbeidet.
- Boliger, næringsutvikling og opplevelsessenter er sentrale tema i planen. Mattilsynet minner om at når det er litt større utbyggingsplaner, må kapasiteten til vannverket vurderes, mht. både kilde og vannbehandling. I planbestemmelsene kan det tas med tilknytningsplikt der det er aktuelt og krav om tilbakeslagsventil for virksomheter som kan utgjøre en fare for innsug på vannledningsnett. Det er viktig at drikkevann er tema i konsekvensutredninger og ROS-analyser. Hvilken innvirkning kan klimaendringer og flom få for leveransen av nok trygt drikkevann?

Kommentarer:

Nasjonale mål for vann og helse er lagt inn under føringer for planarbeidet slik Mattilsynet ønsker. Denne protokollen for vann og helse er knyttet mot en internasjonal avtale, med bakgrunn i FNs vannkonvensjon av 1992.

Mattilsynets innspill vedr. drikkevann, herunder kapasiteten til vannverket, tas til orientering og vil bli vurdert i den videre planprosessen. Som nevnt under teknisk infrastruktur på side 9 i planprogrammet forsynes bygda i dag med drikkevann fra Máze vannverk. Videre skal det etableres arbeidsgruppe i den videre planprosessen, hvorav utbyggingsgruppa skal gjøre vurderinger tilknyttet kommunalteknikk, infrastruktur og samfunnssikkerhet.

Mattilsynets øvrige innspill tas til orientering, og vil bli tatt med i den videre planprosessen.

Sametingets referansegruppe for dokumentasjonssenter i Máze, datert 10.02.2023:

På oppdrag av Sametingets referansegruppe for dokumentasjonssenter i Máze ønsker referansegruppa å gjøre oppmerksom på at det sannsynlig vil bli aktuelt å bygge et senter

i Máze. Derfor bes det om at det i arbeidet med arealplanen blir tatt hensyn til et besøkssenter inkl. nødvendig infrastruktur.

Kommentarer:

Sametingets referansegruppe for dokumentasjonssenter i Máze sitt innspill vil bli vurdert i den videre planprosessen mht. å finne egnet areal for et slikt senter.

Máze gilisearvi / bygdelag, datert 12.02.2023:

Máze Gilisearvi er generelt positiv til forslag planprogram slik som vist. Det som er viktig for dem er at den nye planen fremmer utvikling av bygda Máze med tiltak som gjør det mulig for tilflytning, samt forhindre fraflytning. En god kommunedelplan vil legge til rette og aktivt støtte opp fra kommunen sin side ved å tilrettelegge for nye tomter til hus og næringsbygg. Det er personer med direkte tilknytning til Máze som er interessert i å bygge, men siden det per nå ikke er tilrettelagt så er dette vanskeligere å få realisert for dem.

Máze gilisearvi har studert plankartet over Máze, og selv med en 500års flomfiltrering så finnes det mange områder som kan utvikles. Máze gilisearvi har etter gjennomgang av plankart samt med innspill fra personer bosatte i Máze en del konkrete, men ikke uttømmende forslag til områder som kan tilrettelegges til nye hus:

- Vestsiden av barnehagen
- Brua over elva og sydover
- Området rundt eldresenteret
- Bádje-Máze mot E45

Det er 107 registrerte foretak i Máze per 12.02.2023. De er aktive innenfor mange forskjellige områder, så det er et direkte behov for egnede plasser for næringsbygg, både frittstående og i tilknytning til eksisterende tomter. Slike arealformål ser de nødvendigheten av å få nedfelt i nytt planprogram for Máze. - En løsning som tilrettelegger for nye etableringer.

Det er i samband med den overordnede planen også en stor mangel på kommunale boliger, det finnes per dags dato ikke noe organisert tilbud for midlertidig overnatting eller langtidsleie foruten de få private som har dette i Máze. Vi har et kjempefint Grendehus som beklageligvis ikke kan brukes grunnet teknisk stand, dette er også noe som burde omhandles selv om det er et eksisterende bygg.

Máze Gilisearvi vil med glede være til bistand under utformingen av planprogrammet. De ser frem til at det nå forhåpentligvis gjøres ferdig en plan som vil gjøre Máze mer attraktivt for bosatte, men fremfor alt for «nye Máze-væringar». Planen er meget viktig for dem og deres fremtid. Derfor ser de frem til å høre fra- og samarbeide med kommunen i prosessen.

Kommentarer:

Innspillet tas til orientering. Det vurderes som svært positivt med konkrete innspill mht. framtidig arealbruk. Alle slike innspill blir tatt med i den videre planprosessen, og vil bli vurdert mot andre interesser, herunder samfunnsikkerhet og evt. verneinteresser.

Innspillet blir videre sentralt i arbeidsgruppens mandat samt i den kommende Work shopen hvor det vil være naturlig at Máze gilisearvi / bygdelag inviteres med.

Sápmi Næringshage, datert 01.03.2023.

Påpeker at de savner masterplanen «Reisemålsstrategi for Kautokeino 2019-2026» i planprogrammet. Det er vedtatt at den skal også legges til grunn og innarbeides i alt relevant planverk i Kautokeino kommune, slik som kommuneplanens samfunns- og arealdel, delplaner til arealplaner, næringsplanen. Med relevant planverk menes her planer som berører reiselivsnæringen.

I tillegg til denne, har det blitt utarbeidet forslag til mer konkrete tiltak, jamfør handlingsplan, hvor også Maze var berørt. Det forutsettes at denne kan inkluderes som konkrete innspill fra reiselivsnæringen. Det foreslås videre at det kan være nyttig å invitere inn reiselivsaktører som er godt kjent med masterplanen og arbeidet i en av arbeidsgruppene. Ovennevnte prosjekt er drivet frem av Sápmi næringshage på oppdrag fra Kautokeino kommune.

Kommentarer:

Innspillet tas til orientering. Innspillet blir videre sentralt i arbeidsgruppens mandat samt i den kommende Work shopen hvor det vil være naturlig at Sápmi Næringshage inviteres med.

Kris Cato Sara-Tohn, datert 18.01.2023:

Anne Karen Sara-Tohn og Kris Cato Sara-Tohn ønsker at deres eiendom Gnr/bnr 12/49 legges inn i den nye arealplanen som omregulert fra LNF-område til boligformål med muligheter for å etablere et boligfelt med 10-20 tomter på østsiden av eiendommen.

Kommentarer:

Innspillet tas til orientering. Det vurderes som svært positivt med konkrete innspill mht. framtidig arealbruk. Alle slike innspill blir tatt med i den videre planprosessen, og vil blir vurdert mot andre interesser, herunder samfunnssikkerhet og evt. verneinteresser. Innspillet blir videre sentralt i arbeidsgruppenes mandat.